

7

මුදල් ප්‍රතිපත්තිය, පොලී අනුපාතික, මුදල් සහ නාය

කොට

විඩි-19 වසංගතය පැවතීමන් සමග ආර්ථික ත්‍රියාකාරකම් සැලකිය යුතු ලෙස මත්දා වීම හමුවේ ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව 2019 වසරේ මූල්‍ය කාලයේ සිට අනුගමනය කළ සිය ලිඛිල් මූදල් ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරය 2020 වසරේද පෙර නොවූ ම වමකට ලිජිල් කළේය. පෙෂ්ද්‍රලික අංයයට නය සැපයීම සඳහා සහාය වීමේ අරමුණින් මෙන්ම ගෝලිය කොට්ඨි-19 වසංගතයෙන් ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකයට ඇති විය හැකි බලප මද කල ඇතිව සලකා බලමින් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව 2020 ජනවාරි මාසයේද සිය ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික පදනම් අංක 50කින් පහළ ද ය. දේශීය මූල්‍ය වෙළඳපොළ සහ ආර්ථික ත්‍රියාකාරකම් මත තු බලප ම අවම කිරීමේ අරමුණින් 2020 මාරුතු මාසයේද ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව හඳුනී පියවරක් ලෙස ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික මෙන්ම ව්‍යවස්ථාපිත සාධිත අනුපාතය ද පහළ ද ය. තවද, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් වෙළඳපොළ වෙනත ප්‍රමාණවන් ද්‍රව්‍යිකාන් සැපයීම සහතික කිරීම සඳහා මෙහෙයුම් ත්‍රියාමාර්ග කිහිපයක් ගන්නා ලද අතර, එම්බින් කොට්ඨි-19 වසංගතයෙන් බලප මට ලක් තු ව්‍යාපාර සහ පුද්ගලයින්ට සහාය ලබා දීමට බැංකුවලට අවස්ථා සැපයිණි. මේ අතර, රජයට අවශ්‍ය අරමුදල් ද සහයමින් මහ බැංකුව විසින් සිය ලාභය පැවතීම සහ ප්‍රාථමික වෙළඳපොළෙන් හාන්ඩාගාර ඩිල්පත් මිලදී ගැනීම ද පිදු කරන ලදී. ඉල්ලුම මෙන් ජනින වන උද්ධිමත පිටත නොමැති ව්‍යාකාරණයක් තුළ සහ සංවරණ සීමා පැනවීම හමුවේ ව්‍යාපාර හා පුද්ගලයින්ට කොට්ඨි-19 මින් තු බලප ම අවම කිරීමේ අරමුණින් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් 2020 අජ්ල් සහ මැයි මාසවල ද සිය ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික නැවත පහළ ද ය. එසේම, අවශ්‍ය විටක ද බැංකුවලට සිය හඳුනී අරමුදල් අවශ්‍යතා සපුරා ගැනීම සඳහා මහ බැංකුව වෙන එහි මට ඉඩ ප්‍රස්ථා සලසා දෙමින් 2020 අජ්ල් මාසයේද බැංකු අනුපාතිකය ද පහළ ද ය. නය සැපයීමේ තනත්වයන් ලිඛිල් කිරීම සඳහා ත්‍රියාමාර්ග සක් අනුගමනය කළ ද, පෙෂ්ද්‍රලික අංය සඳහා සපයන ලද නය වර්ධනය ඉනා අවූ ම වමක පැවතීම හේතුවෙන්, ද්‍රව්‍යිකාන් ඉහළ නැංවීමට සහ බැංකුවල අරමුදල් පිට්වැය තවදුරටත් අවූ කිරීමේ සහ එම්බින් පෙෂ්ද්‍රලික අංයයේ නය ගැනීම් සඳහා වන නය අනුපාතික අවූ කිරීමේ අරමුණින් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව 2020 ජ්‍යි මාසයේද ව්‍යවස්ථාපිත සාධිත අනුපාතය තවදුරටත් අවූ කළේය. ට සම්ම ව, ආර්ථිකයේ කොට්ඨි-19 මෙන් බලප මට ලක් තු අංකවලට කාරක ප්‍රාග්ධන අවශ්‍යතා සඳහා ඉනා සහනදායී පොලී අනුපාතික යටතේ නය ලබා දීමට බලප්‍රාග්ධන බැංකුවලට අවස්ථාව සලසා දෙමින් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් 1949 අංක 58 දුරන මූදල් නීති පනතේ 83 වන වගන්තිය යටතේ නව නය යෝජනා තුම් හ න්වා දෙන ලදී. කෙසේ වෙතත්, පෙෂ්ද්‍රලික අංය සඳහා නය සැපයීම වේතත්ව සිදු නොවීම සහ වෙළඳපොළ නය පොලී අනුපාතික පහළ ය ම මත්දා ව පැවතීම හේතුවෙන් වෙළඳපොළ නය පොලී අනුපාතික යටතේ නය තවදුරටත් අවූ කිරීමට සහ ආර්ථිකයේ ලැයි අංකවලට නය ලබා දීම සඳහා මූල්‍ය පද්ධතිය යොමු කිරීමේ අරමුණින් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව 2020 ජ්‍යි මාසයේද ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික පදනම් අංක 100කින් තවදුරටත් අවූ කළේය. තවද, ආන්තික නය ගැනුම්කරුවන්ට සහාය වීම සහ නය ලබාගැනීමට ඇති කැමැත්ත වර්ධනය කිරීම සඳහා ඇතැම් මූල්‍ය උපකරණ සඳහා අය කරනු ලබන අ ක පොලී අනුපාතික අවූ කිරීමට ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් 2020 අගේස්තු මාසයේද නීතාමන ත්‍රියාමාර්ග කිහිපයක් ගනු ලැ ය. මහ බැංකුව විසින් අනුගමනය කරන ලද ත්‍රියාමාර්ග හේතුවෙන් මූදල් ප්‍රතිපත්ති හිඳුවා මූදල් ප්‍රතිපත්ති සැලකිය මෙන් වෙළඳපොළ වෙන සම්ප්‍රේෂණය තු අතර, එහි ප්‍රති ලයක් ලෙස 2020 වසරේ මේ දක්වා කාලය තුළ ද වෙළඳපොළ පොලී අනුපාතික සැලකිය යුතු ලෙස පහළ ගියේය. අවූ තු නය පොලී අනුපාතික හේතුවෙන් පෙෂ්ද්‍රලික අංයයට සපයන නය ඉහළ නැංවීනු ඇතැයි අජ්ල්කා කරන අතර, එම්බින් කොට්ඨි-19 වසංගතයෙන් බලප මට ලක් තු අංය සඳහා මෙන් ම, සමස්තයක් ලෙස ආර්ථිකයට ලැබෙන සහාය ද ශක්තිමත කෙරෙනු ඇත. පෙෂ්ද්‍රලික අංයයට ලබා දෙන නය මෙන්ම රාජ්‍ය අංය සඳහා සැපයීම මෙහෙයුම් වැළඳ පැවතීම සියලු මූදල් ප්‍රතිපුම වේගයෙන් වැ; වනු ඇතැයි අජ්ල්කා කරන නමුත්, එම්බින් මිල ස්ථාපිතව කෙරෙහි කෙ කාලීනව ක්ෂේත්‍ර බලප මක් ඇති වේ යැයි අජ්ල්කා නො කෙරේ. ආර්ථිකය එහි ඇස්තමේන්තුගත ව්‍යවහාර මිල ගණන් තාවකාලිකව වැ; වීම හේතුවෙන් 2020 වසරේ ඇතැම් මාසවල ද මතුපිට උද්ධිමතය ඉහළ ගියේය. සුදුසු ප්‍රතිපත්ති ත්‍රියාමාර්ග සමග මැදි කාලීනව උද්ධිමතය සියයට 4-6 අතර පරාසයක පවත්වා ගැනීමට අජ්ල්කා කෙරේ.

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ මූදල් ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරය

- කොට්ඨාස-19 වසංගතය පැනිරීම සහ එය පාලනය කිරීමට ගන් ක්‍රියාමාර්ග හේතුවෙන් ආර්ථිකයට වන බලපෑම ඇවම කිරීම සඳහා, අඩු උද්ධමනය සහ මනාව පාලනය වූ උද්ධමන අපේක්ෂාවල සහාය ඇතිව ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව ඉතා ලිජිල් මුදල් ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරයක් අනුගමනය කරමින් කිහිපින් මුදල් වෙළඳපොල තත්ත්වයන් ලිජිල් කළේය. සිය ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික වන නිත්‍ය තැනැපතු පහසුකම් අනුපාතිකය සහ නිත්‍ය ණය පහසුකම් අනුපාතිකය ඇවස්ථා දෙකක දී පදනම් අංක 100කින් සහ ව්‍යවස්ථාපිත සංචිත අනුපාතය ප්‍රතිගතාංක 1.00කින් අඩු කරමින් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව 2019 වසරේ දී මුදල් වෙළඳපොල තත්ත්වයන් ලිජිල් කිරීම ආරම්භ කළ අතර, දිගුකාලීනව පවතින අඩු ආර්ථික වර්ධනය භූමිවේ ලිජිල් ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරය අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක වන බව වෙළඳපොල වෙත දැනුම් දෙන ලදී. ගෝලීය වශයෙන් කොට්ඨාස-19 වසංගතය පැනිරීමත් සමග ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික පහළ දැමු පළමු මහ බැංකුව වෙමින් 2020 ජනවාරි මාසයේ දී ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව සිය ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික පදනම් අංක 50කින් තවදුරටත් අඩු කළේය. වසංගතයෙන් පිඩාවට ලක් වූ ව්‍යාපාර සහ පුද්ගලයින්ට සහාය වීම සහ ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් වේගත්ව යථා තත්ත්වයට පත්වීම සහතික කිරීම සඳහා හඳුසි ප්‍රතිපත්තිමය මැයිජත් වීම අවශ්‍ය විය. ඒ අනුව, වෙළඳපොල නිය පොලී අනුපාතික අඩු කිරීමත් වෙළඳපොල තත්ත්වයන් ලිජිල් කිරීමත් එමගින් දේශීය මූල්‍ය වෙළඳපොල තරඟා ව්‍යාපාර සහ පුද්ගලයන්ට තවදුරටත් සහන ලබාදීමේ අරමුණින්, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව, හඳුසි පියවර ලෙස, 2020 මාර්තු, අප්‍රේල් සහ මැයි මාසවල අඛණ්ඩව අවස්ථා තුනක දී ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික පදනම් අංක 100කින් තවදුරටත් අඩු කළේය. තවද, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව වාණිජ බැංකු සතු සියලුම රුපියල් තැනැපතු වගකීම් සඳහා අභ්‍යන්තර වන ව්‍යවස්ථාපිත සංචිත අනුපාතය ප්‍රතිගතාංක 3.0කින් අවස්ථා දෙකක දී 2020 මාර්තු සහ ජුත් මාසවල දී පහළ දැමු අතර එමගින් රුපියල් බිලියන 180ක් පමණ අමතර දුවිශිලතාව දේශීය මුදල් වෙළඳපොලට ලබාදෙමින් මුදල් වෙළඳපොල දුවිශිලතාව සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ නැංවීමට උපකාරී විය. මේ අතර, වසංගතය පැනිරීමත් සමග 2020 මාර්තු මස මැයි සිට මැයි මස මුදල් භාගය දක්වා දිවියන පරා සංචිත සීමා පැනිවීම හේතුවෙන් රජයේ

7.1 සංඛ්‍යා සටහන

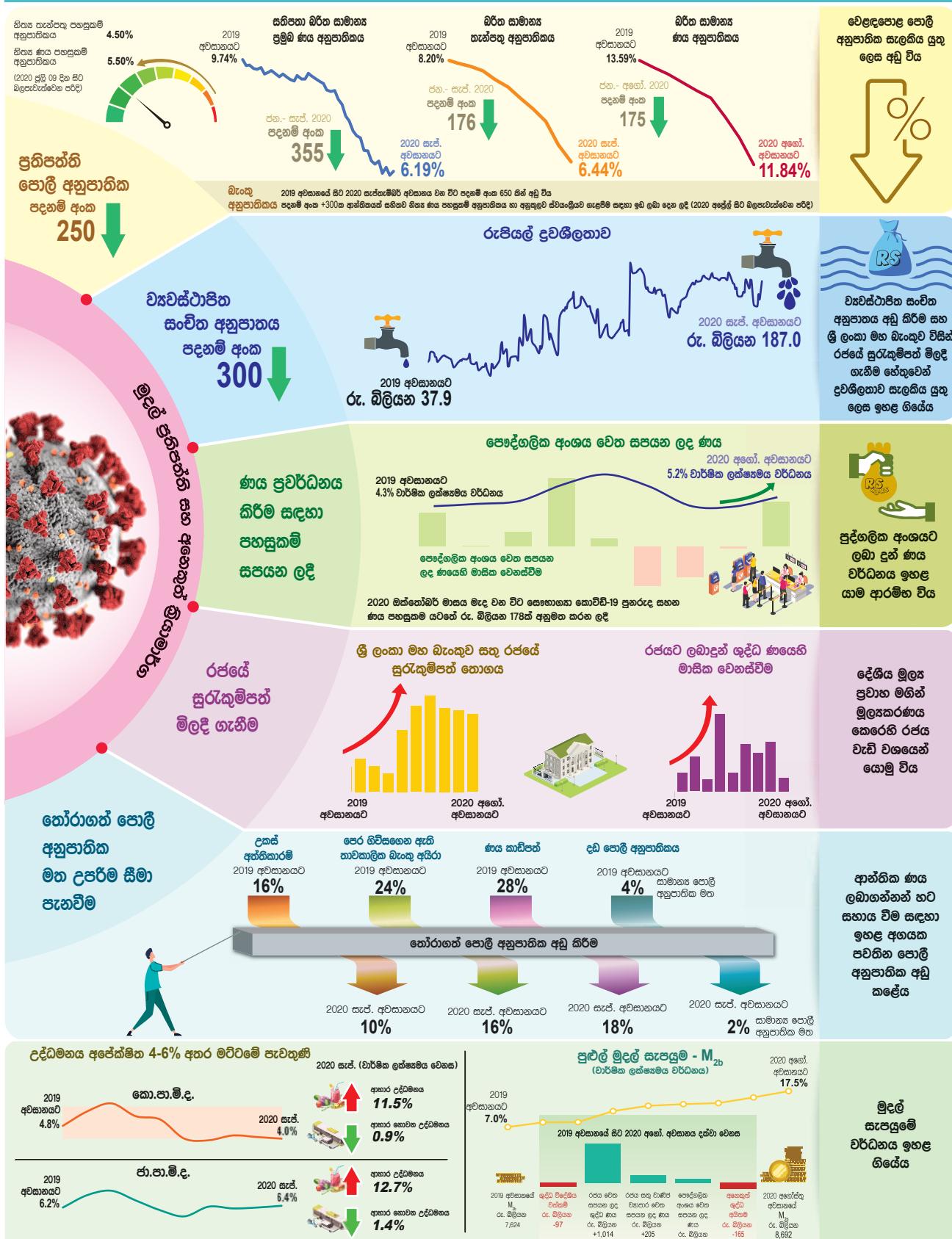
මෙතා කාලීන මුදුල් ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ග

සිවහන:

- 2019.04.26: බලපුදුලාභී වැශයෙන් මා පෙන්වන මත උරුමට සිමු පහවන ලදී.
 - 2019.09.24: බලපුදුලාභී වැශයෙන් මා පෙන්වන මත උරුමට සිමු පහවන ලදී.
 - 2019.09.24: බලපුදුලාභී වැශයෙන් මා පෙන්වන මත උරුමට සිමු පහවන ලදී.
 - 2020.04.27: බලපුදුලාභී වැශයෙන් මා පෙන්වන මත උරුමට සිමු පහවන ලදී.
 - 2020.08.24: අභ්‍යන්තර ජය උපකරණ මත පහවන මත උරුමට සිමු පහවන ලදී.

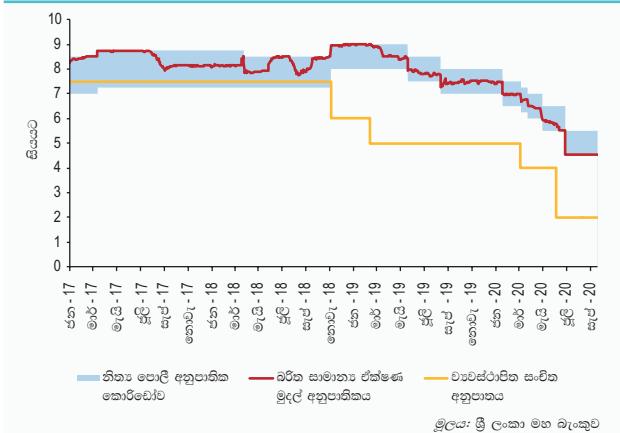
මුදය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

7.1 රුප සටහන

7.2 රුප සටහන

නිතා පොලී අනුපාතික කොරෝන්ට, බරත සාමාජික එක්ස්ත්‍රේමු අනුපාතිය සහ ව්‍යවස්ථාපිත සංවිධාන අනුපාතිය

ආදායම එක් සේ කිරීමට සහ වියදම් පාලනය කිරීමට
 බලප ම ඇති වූ හෙයින්, හඳිසි අරමුදල් අවශ්‍යතා
 සඳහා වූ රජයේ ඉල්ලීම ප්‍රාථමික වෙළඳපොලෙන්
 හාන්ධාරාර බිල්පත් මිලදී ගැනීම හරහා ශ්‍රී ලංකා
 මහ බැංකුව විසින් සපුරාලිය. තවද, නෙය පොලී
 අනුපාතිකවල පහළ ය ම අලේක්සින ප්‍රමාණයට සිදු
 නොවීමත් සමඟ 2020 ජූලි මස මුලදී මහ බැංකුව
 සිය ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික වන නිතා තැන්පතු
 පහසුකම් අනුපාතිකය සහ නිතා නෙය පහසුකම්
 අනුපාතිකය, මෙතෙක් වාර්තා වූ අවම අගයන් වන
 පිළිවෙළින්, සියයට 4.50 සහ සියයට 5.50 දක්වා
 පදනම් අංක 100 බැංගින් අඩු කළේය. තවද, බැංකුවල
 හඳිසි අරමුදල් අවශ්‍යතා අඩු පොලී අනුපාතික යටතේ
 අවශ්‍යතා අවස්ථාවල දී ලබා ගත හැකි වන පරිදි,
 ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව 2020 අප්‍රේල් මාසයේ දී බැංකු
 අනුපාතිකය පදනම් අංක 500කින් අඩු කළ අතර, එය
 නිතා නෙය පහසුකම් අනුපාතිකයට වඩා පදනම් අංක
 300ක ආන්තිකයක් සහිතව ස්වයංක්‍රීයව ගැලපීමට
 ඉඩ සලසන ලදී. ඒ අනුව, 2020 සැප්තැම්බර මස
 අවසානය වන විට බැංකු අනුපාතිකය සියයට 8.50ක්
 දක්වා පදනම් අංක 650කින් අඩු විය. මෙම මුදල්
 ප්‍රතිපත්ති ලිහිල් කිරීමේ ක්‍රියාමාර්ග පිළිබඳ කරමින්
 2020 ජූලි මස අවසානය වන විට වෙළඳපොල නෙය
 පොලී අනුපාතික සැලකිය යුතු ලෙස පහළ ගියේය.
 කෙසේ වෙතත්, මුදල් ප්‍රතිපත්ති සම්පූෂ්ණ ක්‍රියාවලිය
 ක; නම් කිරීමට සහ ආන්තික නෙය ගැනුම්කරුවන්ට
 සහාය වීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව 2020 අගෝස්තු
 මාසයේ දී නෙය කාඩ් පත්, උකස් පහසුකම්, පෙර
 ගිවිසගෙන ඇති තාවකාලික බැංකු අයිරා මෙන්ම ද්‍රා
 පොලී අනුපාතික සඳහා අය කරන ලද ඉතා අ ක
 පොලී අනුපාතික පහළ දී ම සඳහා තවදරටත්

ନିଯାମନ କ୍ରିୟାମାର୍ଗ ଅନୁଗମନୀୟ କରିଲେଁ. ବେଳେ ଦେଖାଲ
ଣ୍ୟ ପୋଲି ଅନୁଭାତିକ ଅଧି ମ ଏଠକ ମେନ୍ଦିମ ଦୂରା
ଦୂରା ରୈପିଯଳେ ଦ୍ଵାରିଲାବକୁ ଦେଖିଯ ମୁଦ୍ଦଳେ ବେଳେ ପୋଲ
ଶୁଳ୍କ ଆବଶ୍ୟକ ଦ୍ୱାରା ବସନ୍ତ ପାଇଁ ପରିଚାରିତ କରିବାକାରକମି ମଧ୍ୟରେ ମୁଲ୍ୟ ଆୟନାବଳୀ ଅବଧିନାମି ମର
ହେଲେମେ ହୈରିମ ପିଲିନ୍ଦୁ କରମିନ୍ ପେଣ୍ଟରିକ ଆଂଶ୍ୟର
ସମୟର ଲେଖ ଣ୍ୟ ପ୍ରମାଣ୍ୟ ଅଧି ମ ଏଠକ ଆବଶ୍ୟକିତ୍ବ.
ଦୂରା କରିଛୁ ଜୀବିକିଲ୍ୟରେ ରହିଲିନ୍ ଆରମ୍ଭିକରେଁ
ଅବଧି ଆଂଶ୍ୟ ଚାଲିବା ଅରମ୍ଭିଲ୍ ଜୀବିମ ଚାଲିବା ଆରମ୍ଭିକ
କ୍ରିୟାକାରକମି ଯଥା ତନ୍ତ୍ରରେ ପନ୍ଥିମ ଚାଲିବା ଚାଲିବା
ଶିଳ୍ପ କ୍ଷେତ୍ର ଲେଖା ମହ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଚାଲିବା ଚାଲିବା
କିମି କ୍ରିୟାମାର୍ଗ କରନ ଲେଖି.

- උද්ධමනය කෙරෙහි අඩු පිළිබඳයක් ඇති තත්ත්වයට යටතේ කෙ කාලීනව ආර්ථිකය යටා තත්ත්වයට පත් කිරීම සඳහා අවධානය ගොමු කරමින් මූල්‍ය ප්‍රතිපත්තිය ක්‍රියාත්මක විය. ආර්ථිකය එහි විභාව ම වම දක්වා අගා වීමට සහාය ලබා දෙමින් උද්ධමනය මැදි තනි අගයෙක ම වමේ පවත්වා ගැනීම මූල්‍ය ප්‍රතිපත්තිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ මැදි කාලීන පරමාර්ථය ලෙස පවතී. නමුත් ගිලි උද්ධමන ඉලක්කකරණයට අනුගත වෙමින් මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති රාමුව අධික්ෂණ ක්‍රියාත්මක කළ අතර, එහිදී, උද්ධමනය සියයට 4-6 ඉලක්කය තුළ පවත්වා ගැනීමේ මහ බැංකුවේ පරමාර්ථයට අනුකූලව, මෙහෙයුම් ඉලක්කය වන බරිත සාමාන්‍ය ඒක්ෂණ මූල්‍ය අනුපාතිකය (AWCMR) අපේක්ෂිත ම වමේ පවත්වා ගන්නා ලදී. අඩු උද්ධමන වාතාවරණයක් සහ උද්ධමන අපේක්ෂා මතාව පාලනය වී ඇති පරිසරයක් තුළ ව්‍යාපාර සහ පුද්ගලයන්ට සහාය වීම සහ මත්දා ආර්ථික වර්ධනය කෙ කාලයක් තුළ යටා තත්ත්වයට පත් කිරීමේ අරමුණින් මහ බැංකුව මූල්‍ය ප්‍රතිපත්තිය ලිහිල් කිරීමේ ක්‍රියාමාර්ග කිහිපයක් ගන්නා ලදී. ලිහිල් මූල්‍ය වෙළඳපොල තත්ත්වයන් සමඟ රාජ්‍ය මූල්‍ය සානුබල ක්‍රියාමාර්ග කෙ කාලයක් තුළ සමස්ත ඉල්ලුම ක්‍රමානුකූලව ඉහළ නෘති ඇතැයි අපේක්ෂා කරන අතර, එමගින් කොට්ඨාස-19 වසංගතය හේතුවෙන් බලප මට ලක් වූ ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් යටා තත්ත්වයට පත් කිරීම සඳහා සහාය වනු ඇතේ. මෙම මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති හා රාජ්‍ය මූල්‍ය සානුබල ක්‍රියාමාර්ගයන්ගේ බලප ම ඉදිර කාලයේ දී ඉල්ලුම මගින් ඇති වන උද්ධමනකාරී තත්ත්ව ජනිත කිරීමට හේතු විය හැකි වුවන්, ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් යටා තත්ත්වයට පත් වූ පසු ආර්ථිකයේ තිරසාර වර්ධනයට සහාය වන අතර ම, සුදුසු ප්‍රතිපත්තිමය ක්‍රියාමාර්ග තුළින් උද්ධමනය මැදි කාලීනව සියයට 4-6 අතර පරාසයක පවත්වා ගැනීමට හැකි වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ.

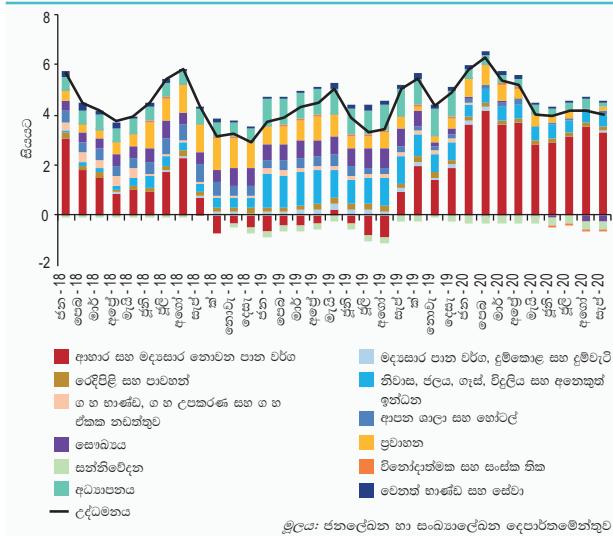
- මහ බැංකුව මුදල් ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරය සහ සාර්ව ආර්ථික ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ගවල අපේක්ෂිත ප්‍රති ල පිළිබඳව ආර්ථිකයේ පාර්ශ්වකරුවන් අතර තුළම්වන් චැවය ඉහළ නැංවීමේ අරමු න් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව සිය සන්නිජ දෙන උපායමාර්ග තවදුරටත් වැඩිහිළුණු කළේය. එලඹෙන කාලසීමාව සඳහා ප්‍රා උ පදනමක් සහිත සාර්ව ආර්ථික ප්‍රතිපත්ති පිළිබඳ සැලසුම් ඉදිරිපත් කරමින් මහ බැංකුව විසින් වසර ආරම්භයේ දී ය ම ල මූල ම ලු ප්‍රා ප්‍රකාශයට පත් කළේය. මහ බැංකුවේ මුදල් ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරය දැනුම්දීම සහ මුදල් ප්‍රතිපත්ති තීරණ සඳහා පදනම් වූ ආර්ථිකමය විශ්ලේෂණයන් ඇතුළත් වන මුදල් ප්‍රතිපත්ති විවරණය නිකුත් කිරීම සඳහා වන ඉදිරි දින දරුණය, පෙර දැක්ම මගින් ප්‍රකාශයට පත් කිරීම, ඉදිරි දැක්මකින් යුතු මුදල් ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාවට නැංවීමට පහසුකම් සැපයු අතර, උද්ධමන අපේක්ෂා මනාව පාලනය කිරීමට ද උපකාරී විය. කෙසේ වෙතත්, කොට්ඨාස-19 හේතුවෙන් ඇති වූ පෙර නොවූ තත්ත්වය නිසා මහ බැංකුවට මුදල් ප්‍රතිපත්ති විවරණ නිකුත් කරනු ලබන ඉදිරි දින දරුණයට බාහිරව පියවර රායියක් ක්‍රියාත්මක කිරීමට සිදු විය. එවැනි අවස්ථාවන්හිදී, එම ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමට පාදක වූ තත්ත්වයන් පිළිබඳව මහජනයා සහ මූල්‍ය වෙළඳපොල දැනුම්වන් කරමින් එම තීරණ සඳහා පැහැදිලි කිරීම ලබා දෙන ලදී. තවද, මුදල් ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරය සමාලෝචනය කිරීම සඳහා මාධ්‍ය සාකච්ඡා ය එවැනිම් සහ සමාජ මාධ්‍ය ජාලවල එහි සව්වී වෙ විකාශනය කිරීම අඛණ්ඩව සිදු කිරීම මගින්, ප්‍රා උ පරාසයක ප්‍රේක්ෂකයින්ට තොරතුරු සඳහා තත්කාලීන ප්‍රවේශය ලබා දෙන ලදී. මුදල් ප්‍රතිපත්ති වාර්තාවක් ප්‍රකාශයට පත් කිරීමේ පළමු පියවර ලෙස මහ බැංකුව මුදල් ප්‍රතිපත්ති විවරණ මාධ්‍ය තිවේදනවල උද්ධමනය පිළිබඳ මැදිකාලීන පුරෝක්පතන ප්‍රකාශයට පත් කිරීම ආරම්භ කළේය. අපේක්ෂිත ම වමේ උද්ධමනය පවත්වා ගැනීම සඳහා මහ බැංකුවේ අඛණ්ඩ කැප වීම පිළිබඳ පාර්ශ්වකරුවන්ගේ විශ්වාසය ඉහළ නැංවීම සඳහා මැදි කාලීන උද්ධමන පුරෝක්පතන ප්‍රකාශයට පත් කිරීම ප්‍රධාන කරුණක් ලෙස සලකනු ලබන අතර, එවැනි තොරතුරු මගින් පාර්ශ්වකරුවන්ට දැනුම්වන්හාවයකින් යුතුව ඉතිරිකිරීම සහ ආයෝජන පිළිබඳ තීරණ ගැනීමේ දී සහාය වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. මේ අතර, කොට්ඨාස-19 හේතුවෙන් ඇති වූ අනියෝග මධ්‍යයේ වූව ද, මහ බැංකුවේ දෙපාර්තමේන්තු සාකච්ඡාව වන වාර්ශික වාර්තාව නියමිත කාල සීමාව තුළ දී ප්‍රකාශයට

පත් කරන ලදී. මාධ්‍ය තිවේදන, මහජන දැන්වීම්, වෙනත් ප්‍රකාශන, කෙ තොරතුරු ප්‍රාථිමික භාණා තින්වයෙන්ම ප්‍රකාශයට පත් කිරීම මෙන්ම දැනුම්වන් කිරීමේ වැඩසටහන් සහ මහ බැංකු අ ප්‍රතිවරයා ඇතුළු මහ බැංකු තිලධාරීන් විසින් පවත්වන ලද දේශනයන්, සම්මන්ත්‍රණ, දේශන සහ ස්වීම් ඇතුළු කුම කිහිපයකින් මහජනතාව වෙත තොරතුරු බෙදා හැරීම අඛණ්ඩව සිදු කරන ලදී. ට අමතරව, මහ බැංකු වෙ අඩවිය හරහා ප්‍රධාන සාර්ව ආර්ථික ද්‍රව්‍ය දෙශීකාණ්ඩ සහිත මාසික හා කාර්තුමය වශයෙන් ප්‍රකාශයට පත් කරන ලදී.

- 2020 පෙබරවා මාසය නැර, වසරේ මේ දක්වා කාලය තුළ කොළ පා ට රේඹ මිල දරුණකය හැකා.පා.මි.ද., 201 100 මත පදනම් වූ මතුපිට උද්ධමනය ඉලක්කගත සියයට - පරාසය අතර පැවතු . ආහාර උද්ධමනය ඉහළ ය ම හේතුවෙන් වසරේ මුල් මාසවල දක්නට ලැබුණු වැ; වීම හැරුණු විට, උද්ධමනය වසරේ මේ දක්වා කාලය තුළ දී අපේක්ෂිත ම වම්වල පැවතුණි. ජාතික පාරිභෝගික මිල දරුණකය (ජ.පා.මි.ද., 2013 100) මත පදනම් වූ උද්ධමනය ද ඒ හා සමාන ප්‍රවණතාවක් පෙන්වුම් කළ ද එහි ආහාර කාණ්ඩ සඳහා ඉහළ බර තැ ම හේතුවෙන් සාපේක්ෂව ඉහළ ම වමක පැවතුණි. කො.පා.මි.ද. වාර්ශික ලක්ෂ්‍යමය වෙනස මගින් මතිනු ලබන මතුපිට උද්ධමනය, 2019 දෙසැම්බර් මාසයේ පැවති සියයට 4.8ට සාපේක්ෂව 2020 පෙබරවාරි මාසයේ දී සියයට 6.2ක් දක්වා ඉහළ ගිය අතර, මේ සඳහා අයහැර් කාලගුණික තත්ත්වයන් හේතුවෙන් ආහාර උද්ධමනයදේ වැ; වීම සහ පෙර වසරේ අනුර ප කාලපරිව්‍යේද තුළ දී පැවති අඩු පදනම් අගය හේතුවෙන් ඇති වූ සංඛ්‍යානය බලප ම හේතු විය. කෙසේ වෙතත්, ඉන් අනතුරුව කුමයෙන් ආහාර උද්ධමනය අඩු වීමන් සමඟ මතුපිට උද්ධමනය අඩු ම වමක පැවතුණි. ඒ අනුව, කො.පා.මි.ද. පදනම් කරගත් වාර්ශික ලක්ෂ්‍යමය මතුපිට උද්ධමනය 2020 සැපේතුම්බර් මාසයේ දී සියයට 4.0ක් දක්වා අඩු විය. වාර්ශික සාමාන්‍ය මතුපිට උද්ධමනය 2019 වසර අවසානයේ පැවති සියයට 4.3 හා සැස මේ දී 2020 සැපේතුම්බර් මාසය වන විට සියයට 4.7ක ම වමේ පැවතුණි. ට සමාන ප්‍රවණතාවක් අනුගමනය කරමින්, ජ.පා.මි.ද. මත පදනම් වූ වාර්ශික ලක්ෂ්‍යමය මතුපිට උද්ධමනය මතුපිට උද්ධමනය ද 2020 පෙබරවාරි මසයේ දී සියයට 8.1ක් දක්වා උපරිමයකට ඉහළ ගොස් 2020 සැපේතුම්බර් මාසයේ දී සියයට 6.4ක් දක්වා අඩු විය. ඒ අනුව, ජ.පා.මි.ද. වාර්ශික සාමාන්‍ය මතුපිට

7.3 රුප සටහන

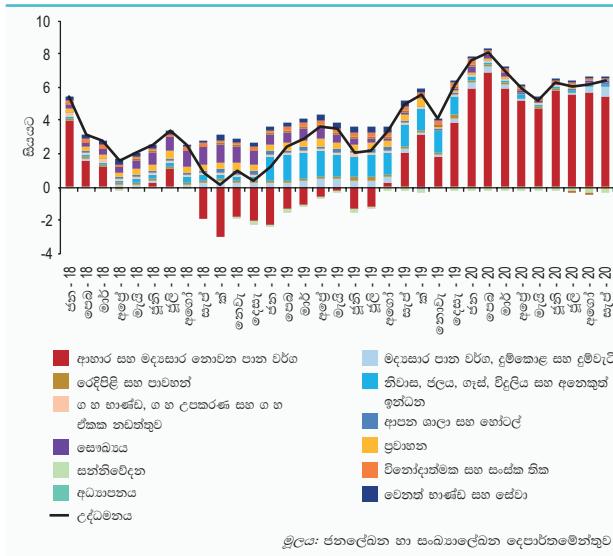
වාර්ෂික ලක්ෂණය මතුපිට උද්ධීමනය සඳහා ප්‍රයක්ෂවය
(කොළඹ පාරෙන්සික මිල දුරශකය)

උද්ධීමනය, 2019 වසර අවසානයේ පැවති සියයට 3.5 හා සැස මේ දී 2020 සැප්තැම්බර මාසයේ දී සියයට 6.2ක් දක්වා ඉහළ ගියේය. ම තකාලීන පුරෝග්‍රයන අනුව මතුපිට උද්ධීමනය 2020 ඉතිරි කාලයේ දී ඉලක්කිගත පරායසය තුළ පවතිනු ඇති. කෙසේ වෙතත්, ආර්ථිකය උත්තේෂනය කිරීම අරමුණු කරගත් මුදල් හා රාජ්‍ය මූල්‍ය ක්‍රියාවල සාමාන්‍යකරණය විම නිසා ආර්ථික තත්ත්වයන් යථා තත්ත්වයට පත් වූ පසු මැදි කාලීනව උද්ධීමනය වැ; විම කෙරෙහි පිළිබඳයන් ඇති විය හැකිය. එසේ වුව ද, සුදුසු මුදල් ප්‍රතිපත්තිමය

7.4 රුප සටහන

වාර්ෂික ලක්ෂණය මතුපිට උද්ධීමනය සඳහා ප්‍රයක්ෂවය
(ප්‍රතික පාරෙන්සික මිල දුරශකය)

ක්‍රියාමාර්ග සමග උද්ධීමනය මැදි කාලීනව ඉලක්කිගත ම වමේ පවත්වා ගැනීමට අපේක්ෂා කෙරේ.

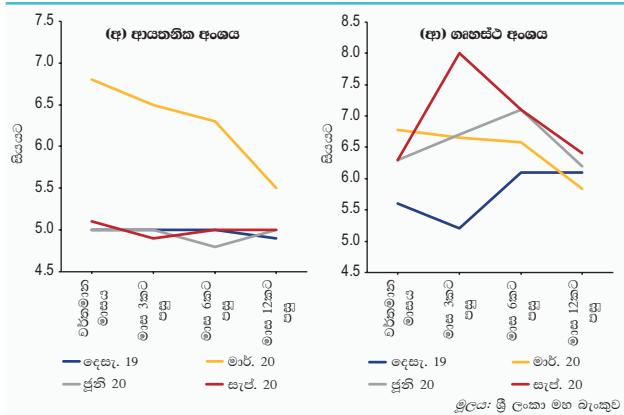
- ඉල මෙන් නිත වන උද්ධීමනය පිළි ප කරන්නා වූ උද්ධීමනයක් වන මූලික උද්ධීමනය, වසරේ මේ දක්වා කාලය තුළ පැවති මත්දා ඉල ම තත්ත්ව පිළි ප කළේය. විදුලි සංදේශ බඳු අඩු කිරීමත් සමග විදුලි සංදේශ හා දත්ත සේවාවන්ගේ මිල අඩු විම මෙන්ම 2019 දෙසැම්බර මස සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි සේවා සැපයීම සහ ආනයන හාන්ච් මත වූ එකතු කළ අය මත බඳු අඩු කිරීමත් මූලික උද්ධීමනය පහත වැ ම සඳහා සහාය විය. කෙසේ වෙතත්, ආභ්‍යන්තර කාන්ච්යේ මිල නිතර විව්ලනය නොවන ප්‍රයිතම කිහිපයක මිල ඉහළ ය ම හේතු කොටගෙන මූලික උද්ධීමනයේ සුරුව; වීමක් 2020 ජුලි මාසයේ දී නිරික්ෂණය විය.

ව අමතරව, 2020 ජනවාරි මාසයේ දී නිවාස සහ අධ්‍යාපන යන කාන්ච්යන්හි වූ එක් වරක් පමණක් සිදු කරන ගැලීමක් මත වාර්ෂික ලක්ෂණය මූලික උද්ධීමනය ඉහළ ය මට හේතු විය. කෙසේ වෙතත්, කො.පා.මි.ද. පදනම් කරගත් වාර්ෂික ලක්ෂණය මූලික උද්ධීමනය, 2019 වසර අවසානයේ දී පැවති සියයට 4.8 හා සැස මේ දී, 2020 සැප්තැම්බර මාසයේ දී සියයට 2.9ක් දක්වා අඩු විය. එමෙන්ම, වාර්ෂික සාමාන්‍ය මූලික උද්ධීමනය ද 2019 වසර අවසානයේ දී පැවති සියයට 5.5 හා සැස මේ දී, 2020 සැප්තැම්බර මාසයේ දී සියයට 3.6ක් දක්වා අඩු විය. ව සමාන ප්‍රවණතාවක් පෙන්වුම් කරමින් ජා.පා.මි.ද. පදනම් කරගත් වාර්ෂික ලක්ෂණය මූලික උද්ධීමනය 2019 වසර අවසානයේ දී පැවති සියයට 5.2ව සාලේක්ෂව 2020 සැප්තැම්බර වන විට දී සියයට 4.8ක් දක්වා අඩු විය. එමෙන්ම, වාර්ෂික සාමාන්‍ය මූලික උද්ධීමනය 2019 වසර අවසානයේ දී පැවති සියයට 5.7 හා සැස මේ දී 2020 සැප්තැම්බර මාසය වන විට සියයට 4.3ක් දක්වා අඩු විය.

- ආයතනික අභ්‍යන්තර අපේක්ෂා මැදි තනි අයක පැවති අතර, ග හස්ථ අංශයේ උද්ධීමන අපේක්ෂා සාලේක්ෂ වශයෙන් ඉහළ මරිවමක පැවතු . මහ බැංකුවේ උද්ධීමන අපේක්ෂා පිළිබඳ ස ක්ෂණයෙන් පිළිබඳු වන පරිදි ආයතනික අංශයේ උද්ධීමන අපේක්ෂා දිවයින පුරා සංවරණ සීමා පනවා නිඩු කාලය තුළ දී ඉහළ ම වමක පැවති අතර ඉන්පසුව අඩු වී 2020 තුන්වන කාරුණුවේ දී වසර මුළ පැවති උද්ධීමන අපේක්ෂා ම වමේ පැවතිණි. උද්ධීමන අපේක්ෂා අඩු විම සඳහා බලප සාධක

7.5 රුප සටහන

මධ්‍ය උදෑමන අපේක්ෂා (ව්‍යර්ඩික ලක්ෂණය වෙනස්වීම)

ලෙස දේශීය සැපුපුම අංශයේ අපේක්ෂිත වර්ධනය සහ කොට්ඨාස-19 වසංගතය මධ්‍යයේ ඉල්ලුමේ ඇති වූ අඩු විම සඳහන් වූ අතර ඉහළ උද්ධමන අපේක්ෂා කෙරෙහි ආර්ථික උත්තේත්තය සඳහා ගත් කියාමාරුග නිසා සමස්ත ඉල්ලුමේ අපේක්ෂිත වැ; විම, ලිනිල් මුදල් ප්‍රතිඵත්ති සහ අපේක්ෂිත ගෙය වර්ධනය හේතු විය. එසේ වුවත්, වසරේ මුදල් කාරකු තුන තුන ග හස්ථා අංශයේ උද්ධමන අපේක්ෂා ඉහළ ම විමක පැවතුණි. උද්ධමන අපේක්ෂා සඳහා ග හස්ථා අංශයේ ප්‍රතිචාර දැක්වූවන්, කොට්ඨාස-19 හි බලප ම සමග දේශීය නිෂ්පාදනයේ අපේක්ෂිත පහත වැ ම, මැතිවරණයට පෙර රජයේ වියදුම් වැ; විම, ආනයන සීමා කිරීම, උත්සව සමයේ ඇති ඉහළ ඉල්ලුම සහ රුපියලේ අවප්‍රමාණය ඉදිරියේ දී උද්ධමනය ඉහළ ය මට හේතු ලෙස සඳහන් කරන ලද අතර, ආනයන ලිනිල් කිරීම, දේශීය නිෂ්පාදනයේ ක්මික වැ; දියුණු විම සහ වතු බදු හා රජයේ වියදුම් අඩු විම ඉදිරියේ දී උද්ධමනය අපේක්ෂා පහළ දී මට හේතු ලෙස දැක් වූ කරුණු අතර විය.

ପୋଲି ଅନୁଭାବିକାଳ ହେଡିରମ

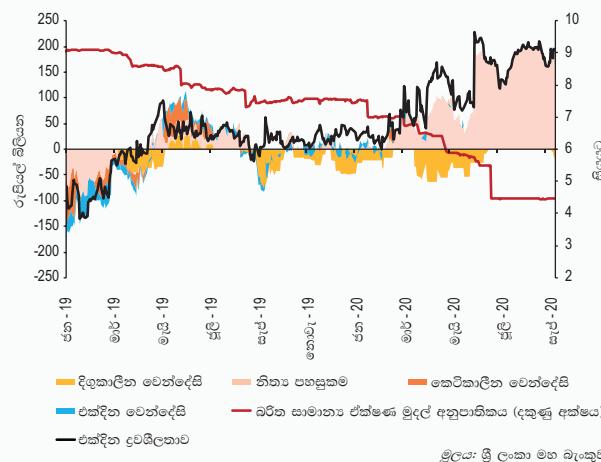
වෙළඳපොල දුවකිලනාව, වෙළඳපොල මෙහෙයුම් කටයුතු සහ කේරිකාලීන පොලී අනුපාතික

- කොට්ඨාස-19 වසංගතය පැනිර යැම ඇරදීමේ සිට දේශීය මුදල් වෙළඳපාලේ අති ක්ත රුපියල් දැවුනිලතාව ඉහළ මට්ටමක පවත්වාගෙන යනු ලේ ය. 2019 අප්‍රේල් මස මැයි සිට අතිරික්ත ම වමක පැවති දේශීය මුදල් වෙළඳපාල දැවුනිලතාව 2020 වසරේ මාර්තු මැයි දක්වා වූ කාලය තුළ රුපියල් එලියන මැයි 30ක සාමාන්‍යය අතිරික්ත ම වමක පැවතිණි. කෙසේ

වෙතත්, වරින් වර පැවති අභමමික දුවශීලන ව්‍යාප්තිය හේතුවෙන්, බරිත සාමාන්‍ය ඒක්ෂණ මුදල් අනුපාතික අපේක්ෂිත ම වමේ පවත්වා ගැනීම සඳහා ප්‍රතිච්ඡාලුම වෙන්දේසි පැවත්වීමට මහ බැංකුවට සිදු විය. කොට්ඨාස-19 වසංගතය පැනිර ය ම සහ එමගින් පිඩාවට පත් වූ ව්‍යාපාර සඳහා තෙය ලබා දීම ඉහළ නැංමිම මගින් දේශීය ආර්ථික කටයුතුවලට සහාය සැපයීමේ හඳුසි අවශ්‍යතාවය මත වාණිජ බැංකු සඳහා සියලුම රුපියල් තැන්පත් වගකීම් සඳහා අඛුල වන ව්‍යාවස්ථාපිත සංචිත අනුපාතය වසරේ මේ දක්වා කාලය තුළ දී අවස්ථා දෙකක දී සියයට 2.00ක් දක්වා ප්‍රතිඵතාක 3.0ක් අඩු කිරීමට ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව කටයුතු කළ අතර, මේ හරහා දේශීය මුදල් වෙළඳපොල වෙත සැපිර පදනම මත රුපියල් බිලියන 180ක අමතර දුවශීලනාවක් මූඩ හරින දි. එමෙස දුවශීලනාව සැපයීම හරහා අවිතිශ්වීතතා හේතුවෙන් හටගනු ලබන අනිතකර බලප ම සඳහා මුහුණ දීමට මූල්‍ය වෙළඳපොල වෙත ප්‍රමාණවත් අරමුදල් පැවතීම තහවුරු කළ අතර එමගින් බලපත්‍රාහි වාණිජ බැංකුවල අරමුදල් පිරිවැය ද අඩු කරනු ලැ ය. ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ ලාභය රුපය වෙත පැවතීම මෙන්ම සුවිශ්චී තත්ත්වයන් යටතේ රුපයේ හඳුසි මුදල් අවශ්‍යතා සපුරාලීම සඳහා ප්‍රාථමික වෙළඳපොල වෙතින් රුපයේ සූ කුම්පත් මළදී ගැනීම, දේශීය මුදල් වෙළඳපොල දුවශීලනාව තවදුරටත් ඉහළ ය මට හේතු විය. තවද, කොට්ඨාස-19 වසංගතයේ ව්‍යාප්තිය හේතුවෙන් ඇති වන අනිතකර බලප ම අවම කිරීම

7.6 රුප සටහන

දේශීය මුදල් වෙළඳපොල රැඹියා දුවකිලනාව
සහ දුවකිලනා කළමණාකරණය

1 ව්‍යවස්ථාවිනා පාලන අනුපාතය සියයට 2 දක්වා ඇති කිරීම් සමඟ හි ලංකා මග බැංකුව ව්‍යවස්ථාවිනා පාලන අනුපාතය පදනා ඇති කෙර මූල්‍ය (නො) වූ යා කැස්ට්‍රලින් තබා ප්‍රතිච්චි ප්‍රතිච්චිව (නො) ගැලුවේ ද සියයට 2 (ව්‍යවහාර මූල්‍ය නො) වූ සහ කැස්ට්‍රලින් පදනාවේ පටන්වා ඇති ප්‍රතිච්චි ප්‍රතිච්චිව (නො) ලබන සම්බන්ධ රුපිත මූල්‍ය නො ප්‍රතිච්චිවා සියයට 2-4 අනර ප්‍රමාණයකි) සිට සියයට 1 (ව්‍යවහාර මූල්‍ය නො) වූ සහ කැස්ට්‍රලින් පදනාවේ පටන්වා ඇති ප්‍රතිච්චි ප්‍රතිච්චිව (නො) ලබන සම්බන්ධ රුපිත මූල්‍ය නො ප්‍රතිච්චිවා සියයට 2-3 අනර ප්‍රමාණයකි) දක්වා ඇති කරන ලදී.

සඳහා දේශීය මූල්‍ය වෙළඳපොල වෙත අවශ්‍ය පරිදි ඉවකිලතාව සැපයීමට මහ බැංකුව සූදානම්න් සි න බව වෙළඳපොල වෙතට දැනුම් දෙන ලදී. ඒ අනුව, වෙළඳපොල තුළ අතිරික්ත ඉවකිලතා තත්ත්වයක් තිබියැත්, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු වෙත එක් දින, කෙ කාලීන හා දිගුකාලීන ප්‍රතිචිකුණුම් වෙන්දේසි පැවත්වූ අතර, බැංකු නොවන ප්‍රාථමික අමෙරිකරුවන් හට ඉවකිලතා ආධාරක පහසුකම (LSF) හරහා අතිරික්ත ඉවකිලතාව සපයන ලදී. මෙම ක්‍රියාමාර්ගවල ප්‍රති ලයක් ලෙස, 2020 වසරේ ජුනි මස මැයි වන විට එක් දින වෙළඳපොල ඉවකිලතාව රුපියල් බිලියන 220ක් දක්වා ඉහළ ගිය අතර, බරිත සාමාන්‍ය ඒක්ෂණ මුදල් අනුපාතිකය ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික කොරෝන්ටේ පහළ සීමාව දක්වා අඩු විය. කෙසේ වෙතත්, නියමිත විදේශ ගිය ආපසු ගෙවීම්, ප්‍රතිචිකුණුම් කළුපිරිම් මෙන්ම හාන්බාගාර බිල්පත් කළුපිරිම් හේතුවෙන් 2020 ජූලි මස අවසන් සනිය වන විට වෙළඳපොල ඉවකිලතාව ක්‍රමයෙන් රුපියල් බිලියන 120ක් පමණ දක්වා අඩු විය. මහ බැංකුව දේශීය විදේශ විනිමය වෙළඳපොලෙන් විදේශ විනිමය මිලදී ගැනීම, විදේශ විනිමය තුවමාරු ගිවිසුම් සහ සෞඛ්‍යය කොවිඩ-19 ප්‍රතරුදී සහන ගිය ආපසුකම යටතේ ගිය සැපයීමන් සමග දේශීය මුදල් වෙළඳපොල ඉවකිලතාව ඉත්පසුව තැවතත් ඉහළ ගියේය. මේ අතර, රජයට සිය තියමිත විදේශ ගිය ආපසු ගෙවීම් සහන සහනය වීම පිණිස 2020 සැප්තැම්බර් මස අවසානයේ දී සහ ක්තේත්බර් මස ආරම්භයේ දී මහ බැංකුව විසින් ප්‍රාථමික වෙළඳපොල වෙතින් රජයේ සූ ක්‍රියාත්මක මිලදී ගන්නා ලදී. කෙසේ වෙතත්, ක්තේත්බර් මස ආරම්භයේ දී තියමිතව තිබූ විදේශ ගිය ආපසු ගෙවීම් හේතුවෙන් සිදුවන ඉවකිලතා අවශ්‍යාත්මකයේ බලප ම අවම කිරීම සඳහා මහ බැංකුව 2020 සැප්තැම්බර් මස අවසානයේ දී කාලීන ප්‍රතිචිකුණුම් වෙන්දේසි සහ ඉවකිලතා ආධාරක පහසුකම් පැවත්වීම විවක්ෂණයිලි ලෙස තැවත ආරම්භ කළේය. ඒ අනුව, 2020 ක්තේත්බර් මස මැයි වන විට එක් දින වෙළඳපොල ඉවකිලතාව රුපියල් බිලියන 180ක පමණ ම වමේ පැවතුණි.

- දේශීය මුදල් වෙළඳපොල තුළ පැවති අති ක්ත ඉවකිලතා තත්ත්වය ප්‍රති උව වශයෙන් බ ත සාමාන්‍ය ඒක්ෂණ මුදල් අනුපාතිකය ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික කො බේව් පහළ සීමාව දක්වා ක්‍රමයෙන් අඩු විය. 2020 ජනවාරි මාසයේ සිට මේ දක්වා කාලය තුළ දී ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික සමස්ත වශයෙන් පදනම් අංක 250කින් අඩු කිරීමන් සහ ව්‍යවස්ථාපිත සංවිත

අනුපාතය සමස්ත වශයෙන් ප්‍රතිගතාංක 3.0කින් අඩු කිරීමන් සමග 2020 සැප්තැම්බර් මාසය අවසානය වන විට බරිත සාමාන්‍ය ඒක්ෂණ මුදල් අනුපාතිකය සියයට 4.5ක් දක්වා පදනම් අංක 292කින් අඩු විය. තවද, ප්‍රතිමිලදී ගැනුම් වෙළඳපොල ගනුදෙනුවල බරිත සාමාන්‍ය ලදා අනුපාතික ද ඒ හා සාමාන්‍ය ප්‍රවණතාවක් පෙන්තුම් කළේය. කෙසේ වෙතත්, විශේෂයෙන් බැංකු නොවන ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන් අතර පැවති අසම්මතික ඉවකිලතා ව්‍යාප්තිය හේතුවෙන්, 2020 සැප්තැම්බර් මාසයේ මැයි සිට බරිත සාමාන්‍ය ප්‍රතිමිලදී ගැනුම් අනුපාතිකයදේ යම් ඉහළ ය මක් දක්නට ලැබුණි. ඒ අනුව, ප්‍රතිමිලදී ගැනුම් වෙළඳපොල ගනුදෙනුවල බරිත සාමාන්‍ය ලදා අනුපාතිකය 2020 සැප්තැම්බර් මස අවසානය වන විට සියයට 4.5ක් ලෙස වාර්තා විය. මේ අතර, 2020 ජූලි මස 01 වැනි දින සිට බලපැවැත්වෙන පරිදී ශ්‍රී ලංකා අන්තර් බැංකු අර්ථ අනුපාතිකය (SLIBOR) ගණනය කිරීම සහ ප්‍රකාශයට පත් කිරීම මහ බැංකුව විසින් තවතාලන ලදී. දේශීය මූල්‍ය වෙළඳපොල තුළ ගිය උපකරණ සඳහා වන පදනම් මිල තීරණය කිරීමේදී ශ්‍රී ලංකා අන්තර් බැංකු අර්ථ අනුපාතික හාවත කිරීම අවම විම, ලන්ඩන් අන්තර් බැංකු අර්ථ අනුපාතිකය (LIBOR) ඇතුළා ව එහැළි අර්ථ අනුපාතික ගණනය කිරීම හා ප්‍රකාශයට පත් කිරීමෙන් ගෝලීය වශයෙන් බැහැරවීමේ ප්‍රවණතාව, අන්තර් බැංකු වෙළඳපොල තුළ දිගුකාලීන පරිණත කාල සීමාවන් සඳහා පවතින අඩු පරිමාවන් හමුවේ අර්ථ අනුපාතික ප්‍රකාශය වාර්තා කිරීම තවතාලීම සඳහා බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු විසින් කරන ලද ඉල්ලීම්, සහ දේශීය මූල්‍ය වෙළඳපොල තුළ විකල්ප පදනම් පොලී අනුපාතික පැවතීම, ශ්‍රී ලංකා අන්තර් බැංකු අර්ථ අනුපාතිකය ගණනය කිරීම සහ ප්‍රකාශයට පත් කිරීම තවතාලීම සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය.

රජයේ සුරක්ෂිත මහ එලඟ අනුපාතික

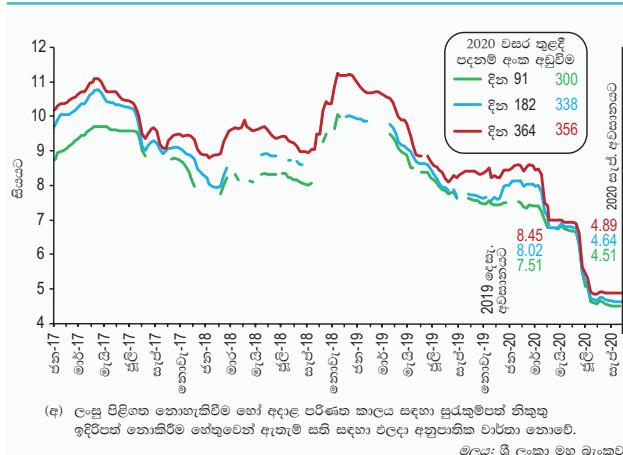
- ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික අඩු කිරීම, බැංකු අංශය විසින් ර යේ සූ ක්‍රියාත්මක මිල ගැනීම ඉහළ යැම සහ ගාන්බාගාර ල්පත් වෙන්දේසිවල ලංසු සිලිගැනීම සඳහා උප ම ලදා අනුපාතික පැනවීම යනාදියට ප්‍රති උව වශයෙන් 2020 වසරේ මේ දක්වා කාලය තුළ ගාන්බාගාර ල්පත් මත ලදා අනුපාතික සැලකිය යුතු ලෙස පහළ ගියේය. රජයේ අරමුදල් අවශ්‍යතාව ඉහළ ය ම සහ රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති දිගානතිය සම්බන්ධයෙන් පැවති අවිනිශ්චිතතා හේතුවෙන් ගාන්බාගාර බිල්පත් ලදා අනුපාතික 2019

අසර අවසානයේ සිට 2020 ජනවාරි මාසය අවසානය දක්වා ඉහළ ගියද, එතැන් සිට සැලකිය යුතු ලෙස පහළ ගියේය. 2020 අප්‍රේල් මාසයේ සිට භාණ්ඩාගාර බිල්පත් වෙන්දේසි සඳහා රජය විසින් පතවන ලද පරිපාලන අනුපාතික සීමාවන් ද මෙම අඩු වීමට දායකත්වය දක් වූ අතර ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික අඩුකිරීම හේතුවෙන් සිදු වූ වෙළඳපාල පොලී අනුපාතිකයන්ගේ සමස්ත අඩුවීම, වසංගත කාලය තුළ අවදානම රහිත වන්කම්වල ආයෝජනය කිරීමට වෙළඳපාල තුළ පවතින කැමැත්ත සහ වසංගත තත්ත්වයන් සමග ඇති වැට්තිප්‍රවීශී තත්ත්වය හමුවේ රජයට අවශ්‍ය අරමුදල් මහ බැංකුව විසින් සැපයීම ද භාණ්ඩාගාර බිල්පත් ලද අනුපාතික සැලකිය යුතු ලෙස අඩු වීමට දායක විය. පොදුගැලික අංශයට සපයන ලද ණය වර්ධනය මත්දා වීම මධ්‍යයේ දේශීය මුදල් වෙළඳපාල තුළ අතිරික්ත ද්‍රව්‍යිලකාවක් පැවතීම ද බැංකු අංශය විසින් භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සඳහා සිදු කරන ලද ආයෝජන ඉහළ නැවීමට හේතු විය. එසේ වුවද, රජය විසින් ණය ලබා ගැනීම ඉහළ ය ම සහ මූ සේ ඉන්වෙස්ටර්සේ සර්විස් ආයතනය විසින් ස්වේච්ඡන කිරීම පහත හෙලිම තිසා වෙළඳපාල තුළ ඇති වූ අහිතකර තත්ත්වය හේතුවෙන් 2020 අගෝස්තු මාසය ආරම්භයේ සහ සැප්ත්මැබර් මාසයේ මැයි දක්වා භාණ්ඩාගාර බිල්පත් ලද අනුපාතික මත යම් පිඩිනයක් දක්නට ලැබූණි. කෙසේ වෙතත්, භාණ්ඩාගාර බිල්පත් වෙළඳපාල ඉන් අනතුරුව නැවතත් ස්ථාවර විය.

- ග්‍යෙමාගාර උපත් ලද අනුපාතික හා අනුකලව 2020 නවා සිට අගේස්තූ දක්වා කාලය තුළ ප්‍රාථමික වෛළදපොල ග්‍යෙමාගාර බැ මිකර මත ලද අනුපාතික ද පහළයැමි ප්‍රවානත් පෙන්නුම් කළේය.

7.7 රුප කටයුතා

භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සඳහා ප්‍රාථමික වෙළඳපොළ මලයු අනුපාතිකය (අ)

කොට්ඨාස-19 වසරෙන්ද පැනිමත් සමග ඇති වූ අවිනිශ්චිතතා මධ්‍යයේ දිගුකාලීන බැං මිකර මත ආයෝජනය කිරීමට වෙළඳපොල තුළ පැවති කැමැත්ත අඩු වීම හේතුවෙන්, රජය විසින් 2020 වසරේ සැප්ත්මැබර් මාසය දක්වා කාලය තුළ දී වසර 10 ට අඩු කළුපිටිම සහිත කෙ කාලීන සිට මැදිකාලීන දක්වා වූ භාණ්ඩාගාර බැං මිකර නිකුත් කරන ලද අතර 2020 ජනවාරි මස මැදි දී පමණක් වසර 10ක කළුපිටිමේ කාලසීමාවක් සහිත බැං මිකරයක් නිකුත් කරන ලදී. කෙසේ වෙතත්, රජය විසින් මෙය ගැනීම් අඛණ්ඩව සිදු කළ බැවින් 2020 ජූලි මාසය අවසානයේ සිට ඇතැම් කළුපිටිමේ කාලසීමා සහිත භාණ්ඩාගාර බැං මිකර

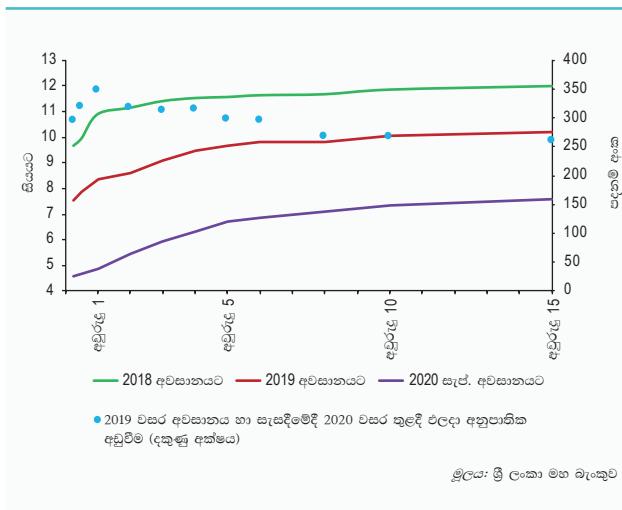
ලදා අනුපාතිකවල ඉහළ ය මක් දක්නට ලැබේමි. රුපියල්වලින් නාමනය කරන ලද භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සහ බැ මිකරවලට අමතරව, 2020 වසරේ මේ දක්වා කාලය තුළ දී රජය විසින් එක්සත් ජනපද බොලර් වලින් යුතු ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන බැ මිකර ද විවිධ ස්ථාවර හා විව්ලය අනුපාතික යටතේ වෙන්දේසී හයක් තුළ දී නිකුත් කර ඇත. රජය විසින් මෙම සංවර්ධන බැ මිකර හරහා සියලු 5.70 - 6.87ක පරාසයක ස්ථාවර පොලී අනුපාතික යටතේ සහ මාස හය ලන්වින් අන්තර් බැංකු මූලික අනුපාතිකය මත පදනම් අංක 388 - 609ක් අතර පරාසයක ආන්තිකයක් සහිත විව්ලය අනුපාතික ගිවිසම් යටතේ එ.ජ. බොලර් මිලියන 420ක්

ස් කර ගන්නා ලදී. කොට්ඨාස-19 වසංගතය හේතුවෙන් මත්දායා වූ ගෝලිය අර්ථීක දැක්ම හේතුවෙන් රජය විසින් නිකත් කළ ජාත්‍යන්තර ස්මෙටරිත්ව බැ මිකරවල අවදානම ඉහළ ගොස් ඇති අතර එහි ප්‍රති ලයක් ලෙස 2020 අමුල්ල සිට ජ්‍යනි දක්වා කාලය තුළ දී පෙර නොවූ අපුරිත් ද්‍රව්‍යිතියික වෙළඳපාල ලදා අනුපාතික ඉහළ ගියද එනැන් සිට 2020 සැප්තැම්බර මස මුල් කාලය දක්වා යම් ස්ථායී වීමක් පෙන්නුම් කළේය. මූ ස් ඉන්වේස්පරස් සරිවිස් ආයතනය විසින් ශ්‍රී ලංකාවේ ස්මෙටරිත්ව ග්‍රෑන්ඩ කිරීම පහත හෙලීම හේතුවෙන් ආයෝජන අපේක්ෂා මත බලප ම ඇතිවීම පිළිබඳ කරමින් ස්මෙටරිත්ව බැ මිකර ලදා අනුපාතික 2020 සැප්තැම්බර මාසය අවසානය තෙක් නැවතන් ඉහළ ගියේය. කෙසේ වෙතත්, 2020 ක්තෙක්බර මාසය මුළු දී කළපිරැණු ජාත්‍යන්තර ස්මෙටරිත්ව බැ මිකරය සාර්ථක ලෙස පියවීමත් සමග ඉදිරි කාලයීමට තුළ දී ස්මෙටරිත්ව බැ මිකර ලදා අනුපාතික යථාත්ත්වයට පත්වනු ඇතුයි අලේක්ෂා කෙරේ.

- ප්‍රාථමික වෙළඳපොල සිය ම කළුපිරිම්වල ලද අනුපාතිකයන්ගේ අඩුවීම හා සමග ව, රා සූ කුම්පත් සඳහා වන ද්විතීයික වෙළඳපොල ලද වකුය ද 2019 වසර අවසානය හා සැස මේ 2020

7.3 රුප සටහන

ರಷ್ಯೇ ಸ್ವರ್ಗಾಲ್ಪನೆ ಸಂಹಾ ದೀಪಿಕೆ ವೆಲ್ಲಾಂತಾಲ ಶಲಭ ವಿಜಯ

සැපැනුම්බර මස අවසානය වන විට පහළට විතැන් විය. වසංගත තත්ත්වය හා සම්බන්ධ අවිනිශ්චිතතා ගේවෙන් කෙ කාලීන අවදානම රිහිත වත්කම්වල ආයෝජනය සඳහා වූ ඉහළ කැමැත්ත පිළිබිඳු කරමින් කෙ කාලීන කළුපිරීම් සහිත ලදා අනුපාතිකවල පහළ ය ම දිගුකාලීන කළුපිරීම් සහිත ලදා අනුපාතික පහළ ය මට වඩා ඉහළ අගයක් විය.

ବେଳେ ପରିମା କଣ ଶୁଣ ହୋଲେ ଅନୁଭାବିକ

- 2020 වසරේ මුදල් ප්‍රතිපත්තිය උගිල් කිරීමට ගනු ලැබූ ක්‍රියාමාර්ගවලට ප්‍රති එර දක්වමින් වෙළඳපොල තැන්පත් පොලී අනුපාතික සැලකිය යුතු ලෙස පහළ තියේය. ඒ අනුව, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් ගණනය කරනු ලබන බරිත සාමාන්‍ය තැන්පත් අනුපාතික භතරෙහිම සැලකිය යුතු ඇතුළු වීමක් පෙන්නුම් කළේය. එනම්, 2020 වසරේ සැප්තෝම්බර් මාසය දක්වා මාස නවයක කාලය තුළ දී බරිත සාමාන්‍ය තැන්පත් අනුපාතිකය² සහ බරිත සාමාන්‍ය ස්ථාවර තැන්පත් අනුපාතිකය³, පිළිවෙළින්, පදනම් අංක 176කින් හා 215කින් පහළ ගිය අතර 2020 වසරේ අගෝස්තු මාසය දක්වා මාස අටක කාලයක් තුළ දී බරිත සාමාන්‍ය නව තැන්පත් අනුපාතිකය⁴ සහ බරිත සාමාන්‍ය නව

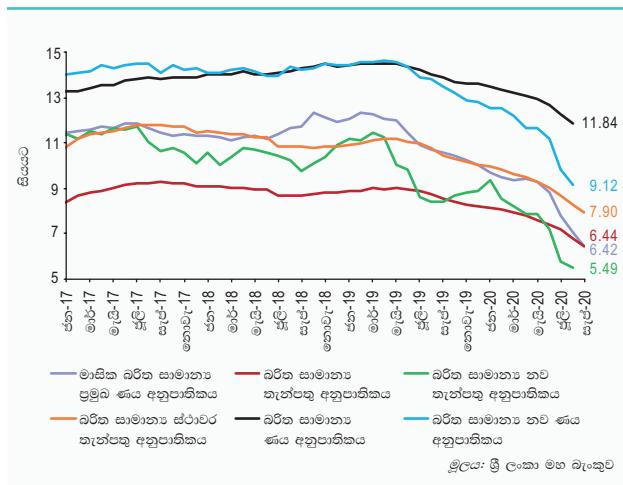
2 බැරි හාම්බා තැන්පත් අනුපාකීක වාණිජ බැංක වෙතින් පියුරු ලේඛි උපයන රුමිල් තැන්පත්වලට අදාළ පෙළී අනුපාකීකවල හැසිර මිල්ව්චි කරයි.

3 බලින සාමාන්‍ය ස්ථ්‍රීර තුන්පත් අනුපාතිකය (AWFDR), බලපුවලහි වාණිජ බැංකු වෙතුති සියලුම පොලී උපයන කළින රුමියල් තුන්පත්වලට අදාළ පොලී අනුපාතික මත පදනම් වේ.

4 බේරි සාමාන්‍ය නඩ තැන්පැල අනුපාතිකය (AWNDR), මාසයක් තුළ ඔබපෙනුහානී වාණිජ බැංක විසින් ස් කරන දැන නඩ පොලී උපයන රුපියල් තැන්පැලවලට අදාළ පොලී අනුපාතික මත පැනෙම් වේ.

7.9 රුප සටහන

නොරුගත් වෙළඳපාල පොලී අනුපාතිකවල හැකිරම

ස්ථාවර තැන්පතු අනුපාතිකයේ, පිළිවෙළින්, පදනම් අංක 340කින් හා 351කින් ලෙස අඩු විය. 2020 වසරේ අගෝස්තු මාසය සඳහා බරිත සාමාන්‍ය නව තැන්පතු අනුපාතිකය යටතේ වූ දත්ත අනුව ප්‍රධාන වාණිජ බැංකු විසින් විශේෂයෙන්ම කේ කාලීන කළුපිටිම සඳහා එරිනැමු නව ස්ථාවර තැන්පතු අනුපාතික සහ ඉතුරුම් තැන්පතු සඳහා ගෙවන පොලී අනුපාතික සියලු 2.50 - 7.00 අතර පරාසය කුළ පැවතිණි. උද්ධමනය අඩු ම විමක පැවතිය ද සැලකිය යුතු ලෙස අඩු වූ තැන්පතු අනුපාතික හේතුවෙන් ඇතැම් තැන්පතුකරුවන් හට වි ගාන්මක මුර්ත ප්‍රතිලාභ ලබා දීමේ ඇවානමක් පවතී.

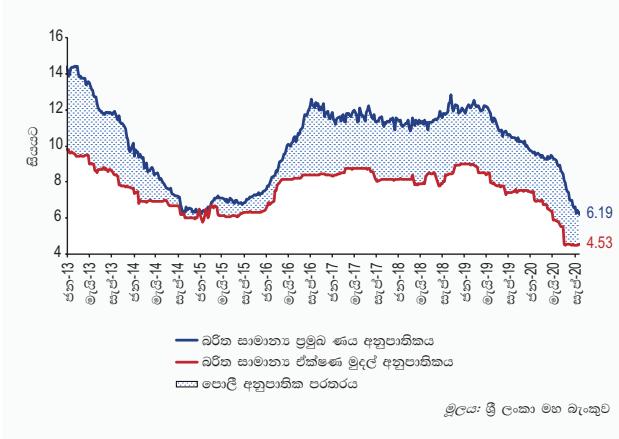
- මුදල් ප්‍රතිපත්ති ලිභිල් කිරීමේ ක්‍රියාමාරුග ගණනාවක් හමුම වුව ද පහළ යැමෙම මත්දා බවක් පෙන්වූ බලපෑවා” වා බැංකුවල ගෙය පොලී අනුපාතික, මැතක තේ ගෙවන් පහළ යැමක් පෙන්නුම් කළේය. සතිපතා ගණනය කරනු ලබන බරිත සාමාන්‍ය ප්‍රමුඛ ගෙය අනුපාතිකය⁶, 2019 වසර අවසානයේ සිට 2020 වසරේ සැපැත්තුම්බර මාසය අවසාන වන විට සියයට 6.19ක් දක්වා පදනම් අත්ත 355කින් පහළ ගිය ඇතර, එය ඉතිහාසයේ මේ දක්වා වාර්තා වූ අවම අගය වේ. මේ ඇතර, සතිපතා බරිත සාමාන්‍ය ප්‍රමුඛ ගෙය අනුපාතිකයෙහි මාසික සාමාන්‍ය මගින් ගණනය කරනු ලබන මාසික බරිත සාමාන්‍ය ප්‍රමුඛ ගෙය අනුපාතිකය 2020 වසරේ සැපැත්තුම්බර

5 බටින සංමානය නව ජ්‍රේවර තැන්ප්‍ර අනුපාතිකය (AWNFDR), මාසයක් ඇල බලපෑමෙහි වාණිජ වැඩිහිටි සේ කරන ලද සියලුම නව පෙළී උපයන කාලීන රුපිතයේ තැන්ප්‍රවල අදාළ පෙළී අනුපාතික මත පදනම් වේ.

6 බටින සූම්ඛා ප්‍රාථම මය අනුපාතිකය (AWPR), සහිතයේ තුළ පෙළවතාහි වාණිජ බැංකු විසින් සිය ප්‍රධාන ගුදුදෙනුකරුවලින්ට ලබා දෙන කේ කාලීන රුහියල් මය සහ අනිකිතාර්ථ ස්ථාන වන පෙළේ අනුපාතික මත ප්‍රතිඵලි වේ.

7.10 රුප සටහන

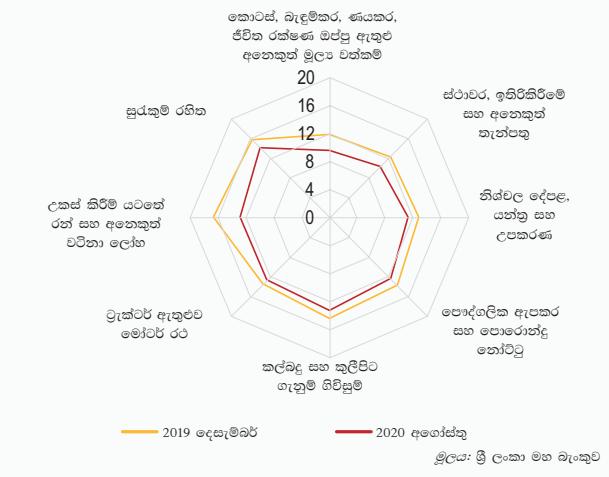
සතිපත්‍ර බිජා සාමූහික ප්‍රමුඛ ණය අනුපාතිකය හා බිජා සාමූහික ඒක්ෂණ මුදල අනුපාතිකය අතර පර්තය

මාසය අවසානය වන විට සියලු 6.42ක් දක්වා පදනම් අංක 358කින් පහළ ගියේය. වර්මාන මුදල් ප්‍රතිපත්තිය ලිහිල් කිරීමේ තියාවලියේ මුදල් අව යේ දී සතිපතා බරිත සාමාන්‍ය ප්‍රමුඛ ගෙය අනුපාතිකය සහ බරිත සාමාන්‍ය ඒක්ෂණ මුදල් අනුපාතිකය අතර පරතරය සාපේශ්ච්චව නොවෙනස්ව පැවතුණුද, වාණිජ බැංකු විසින් අය කරනු ලබන පොලී ආත්තිකයන්ගේ අඩු වීම පිළිබඳ කරමින්, 2020 වසරේ ජුලි මාසයේ සිට එම පරතරය ක්‍රමයෙන් පමු විය. මේ අතර, බරිත සාමාන්‍ය ගෙය පොලී අනුපාතිකය⁷ 2019 වසරේ අවසානයේ දී වාර්තා වූ සියලු 13.59 හා සැසු මේ දී 2020 අගෝස්තු මාසය අවසානය වන විට සියලු 11.84ක් දක්වා පදනම් අංක 175කින් පහළ ගියේය. 2019 වසර අවසානයේ සිට 2020 අගෝස්තු මාසය දක්වා වූ කාලපරිච්ඡේදයේ දී සියලුම සු ක්‍රම්පත් මත පදනම් වූ ගෙය සඳහා වන බරිත සාමාන්‍ය ගෙය පොලී අනුපාතික අඩු වීමක් පෙන්වුම් කළේය. මේ අතර, බරිත සාමාන්‍ය නාව ගෙය අනුපාතිකය⁸ 2020 වසරේ අගෝස්තු මාසය තෙක් කාලයීමාව තුළ සියලු 9.12ක් දක්වා පදනම් අංක 368කින් පහළ ගියේය. ට සමාන ප්‍රව්‍යන්තාවයක් පෙන්වුම් කරමින්, අඩු උද්ධමන තනත්ත්වය මධ්‍යයේ, මුර්ත ගෙය පොලී අනුපාතික ද 2020 වසරේ අගෝස්තු මස අවසානය වන විට පහළ ය මක් පෙන්වුම් කළේය. බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකුවල බොහෝ ගෙය අනුපාතික පහළ ය මක් පෙන්වුම් කළ ද ඇතැම් ගෙය උපකරණ කිහිපයක් ඉහළ ගෙය පොලී අනුපාතික

7.11 රුප සටහන

స్కూల్‌కెమ్పిస్‌ను వర్గ అనువ కూమానుడ నుచ అనుపానిక (సియాటి)

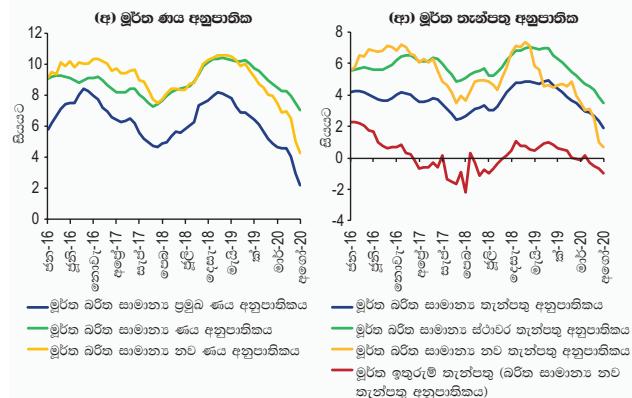
අභ්‍යන්තර අය කරනු ලේ ය. එබැවින්, සමස්ක මායා අනුපාතික ව්‍යුහයේ පොලී අනුපාතික අඩු වීම වි මත් කිරීමේ අරමුණින් සහ එමගින් ආන්තික මායා ගැනුම්කරුවින්ට සහන සැලයීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් 2020 අගෝස්තු මාසයේදී මායා කාඩ් පත්, පෙර ගිවිස ගත් තාවකාලික බැංකු අයිරා, උකස් පහසුකම් හා දඩ පොලී අනුපාතික සඳහා වූ උපරිම පොලී අනුපාතික සීමා පහළ දැ ය.

සාංගමික ණය උපකරණ මත පොලී අනුපාතික

- සාම්බල ජය උපකරණ සඳහා අ ල වන පොලී අනුපාතික 2020 වසරේ මූල් ගගයේ බොහෝ දුරට නොවෙනස්ව පැවතිය ද, ඉන්පසුව පහළ යැමක් පෙන්නම් කෙලේය. තේ කාලීන ජය උපකරණයක් වන

7.12 රුප සටහන

මුරත පොලී අනුපාතිකවල හැසිරම

7 බලින සාමාන්‍ය ජ්‍යෙෂ්ඨතිකය (AWLR), බලපුනාලා වී වැඩිහිටි විසින් සෑයන ලද සියලුම රුපියල් ජ්‍යෙෂ්ඨ සහ අත්තිකාරම්වලට අදාළ පොලී අනුපාතික මත පදනම් ගෙවී

8 බෝර්න සාමාන්‍ය නව ජ්‍යෙ අනුපාතිකය (AWNLR), මාසයක් තුළ පැලපත්‍රායී වාණිජ බැංකු විසින් සපයන ලද නව රුපියල් ජ්‍යෙ සහ අත්තිකාරීවලට අදාළ පොලී ස්කෑපාතික ත්‍යාගන්ම වේ.

ඩාන්සර පත්‍රිකාවලට අදාළ පොලී අනුපාතික 2019 වසර අවසානයේ පැවති සියලට 13.00 - 16.25 පරාසය හා සැස මේ දී 2020 වසරේ අගෝස්තු මාසය වන විට සියලට 9.00 - 15.50ක පරාසයේ පැවතිණි. මේ අතර, 2019 වසරේ ලැයිස්තුගත නව ගෙයකර තිබුණු 30 හා සැස මේ දී 2020 වසරේ ජනවාරි සිට සැප්තැම්බර් දක්වා කාලය තුළ දී, සමාගම් කෙට අදාළ නව ගෙයකර තිබුණු 12ක් වාර්තා වූ අතර, එම ගෙයකර වසර 3 හා වසර 5 පරිණත කාලීම්වන්ගෙන් සම්මත්විත විය. මෙම ගෙයකර සඳහා ලබා දුන් ස්ථාවර පොලී අනුපාතික, 2019 වසර අවසානයේ වාර්තා වූ සියලට 12.30 - 15.50 පරාසය හා සැස මේ දී 2020 වසරේ සැප්තැම්බර් මාසය අවසානය වන විට සියලට 9.50 - 13.25 ලෙස වාර්තා වූ අතර එමගින් 2020 වසරේ මේ දක්වා කාලය තුළ දී සාම්බුද්ධ ගෙය උපකරණ මත පොලී අනුපාතික පහළ ය මක් පෙන්නාම් කරයි.

විදේශ විනිමය තැන්පතු මත වන පොලී අනුපාතික

- බලපත්‍රා වා බැංකුවල පවත්වාගෙන යන විදේශ විනිමය තැන්පතු මත වන පොලී අනුපාතික 2020 වසරේ සැප්තැම්බර් මාසයෙන් අවසන් වන මාස නවයක කාලය තුළ මිගු වි ලනයක් පෙන්නුම් කළේය. එ.ජ. බොලර්වලින් පවත්වාගෙන යනු ලබන ඉතුරුම් තැන්පත්‍රවලට අදාළ පොලී අනුපාතික 2019 වසර අවසානයේ වාර්තා වූ සියයට 0.02 - 4.50 පරාසය හා සැස මේ දි 2020 සැප්තැම්බර් මාසය අවසානය වන විට සියයට 0.03 - 4.75 ලෙස වාර්තා විය. ස්ටර්ලින් පවුම්වලින් පවත්වාගෙන යනු ලබන ඉතුරුම් තැන්පතු සඳහා වන පොලී අනුපාතික 2019 වසර අවසානයේ වාර්තා වූ සියයට 0.10 - 2.46 පරාසය හා සැස මේ දි 2020 සැප්තැම්බර් මාසය අවසානය වන විට සියයට 0.03 - 2.00ක් විය. මේ අතර, එ.ජ. බොලර්වලින් පවත්වා ගෙන යනු ලබන කාලීන තැන්පත්‍රවලට අදාළ පොලී අනුපාතික 2019 වසර අවසානයේ වාර්තා වූ සියයට 0.20 - 5.50 පරාසය හා සැස මේ දි 2020 සැප්තැම්බර් මාසය අවසානය වන විට සියයට 0.10 - 6.00 පරාසයක පැවතිණි. තවදී, ස්ටර්ලින් පවුම්වලින් පවත්වාගෙන යනු ලබන කාලීන තැන්පතු සඳහා වන පොලී අනුපාතික 2019 වසර අවසානයේ වාර්තා වූ සියයට 0.10 - 3.52 පරාසය හා සැස මේ දි, 2020 සැප්තැම්බර් මාසය අවසාන වන විට සියයට 0.05 - 4.25ක් විය. කොවිඩ්-19 වසරගතය පැවතිරිම හමුවේ විදේශ මුදල් රට තුළට ආකර්ෂණය කර ගැනීම සඳහා රජය විසින් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ සහයෝගය ද ඇතිව 2020 වසරේ අප්‍රේල් මාසයේ දී

7.2 සංඩා සටහන

පොලී අනුපාතිකය	2019 අවසානයට	2020		පැහැදිලි පොලී අනුපාතිකය සියලුම අවසානයට වෙනස
		පැරිනා මූලික	පැරිනා මූලික	
ප්‍රතිඵලි පොලී අනුපාතික				
නිශා තැන්පතු පහසුකම අනුපාතිකය	7.00	4.50	-250	
නිශා ජය පහසුකම අනුපාතිකය	8.00	5.50	-250	
බ න සාමාන ඒ ජය මූලික අනුපාතිකය	7.45	4.53	-292	
ර රේ සු ක්‍රිඩ් මා උ අනුපාතික				
ප්‍රාථමික වෙළඳපාල ආ				
ඉන්ධිගාර උපන්				
දින 91	7.51	4.51	-300	
දින 182	8.02	4.64	-338	
දින 364	8.45	4.89	-356	
ඉන්ධිගාර බැ මිකර				
වසර 2	9.79	5.65	-414	
වසර 3	9.65	5.72	-393	
වසර 4	-	8.70	-	
වසර 5	9.87	6.59	-328	
වසර 10	10.23	9.99	-24	
ද්‍රව්‍යීකීම වෙළඳපාල				
ඉන්ධිගාර උපන්				
දින 91	7.52	4.56	-296	
දින 182	7.88	4.67	-321	
දින 364	8.36	4.88	-348	
ඉන්ධිගාර බැ මිකර				
වසර 2	8.60	5.43	-317	
වසර 3	9.08	5.94	-314	
වසර 4	9.46	6.31	-315	
වසර 5	9.67	6.69	-298	
වසර 10	10.05	7.36	-269	
බලප්‍රභාර වා බැංක ආ				
නැශනපතු වොලී අනුපාතික				
දැනිරිකිරීම තැන්පතු	0.20-7.50	0.10-7.00	-	
එක අවුරුදු යේවර තැන්පතු (අ)	3.55-15.00	0.25-15.00	-	
පරින සාමාන නැශනපතු අනුපාතිකය (අ)	8.20	6.44	-176	
පරින සාමාන තුව තැන්පතු අනුපාතිකය (අ)	10.05	7.90	-215	
පරින සාමාන නව තැන්පතු අනුපාතිකය (අ)	8.89	5.49 (ඡ)	-340	
පරින සාමාන නව යේවර තැන්පතු අනුපාතිකය (අ)	9.17	5.66 (ඡ)	-351	
ඇය පොලී අනුපාතික				
පරින සාමාන ප්‍රමුඛ ඇය පොලී අනුපාතිකය-මාසික	10.00	6.42	-358	
පරින සාමාන පොලී අනුපාතිකය	13.59	11.84 (ඡ)	-175	
පරින සාමාන නව ඇය පොලී අනුපාතිකය	12.80	9.12 (ඡ)	-368	
අනෙකුත් වූල ආයතන දී				
නැශනපතු වොලී අනුපාතික				
දැනිරිකිරීම බැංකව්				
දැනිරිකිරීම තැන්පතු	4.00	3.50	-50	
එක අවුරුදු යේවර තැන්පතු	9.83	5.50	-433	
බලප්‍රභාර මූලික සමාඟන (උ)				
දැනිරිකිරීම තැන්පතු	5.14-7.10	4.23-5.90 (ඡ)	-	
එක අවුරුදු යේවර තැන්පතු	10.98-11.97 (උ)	8.19-9.03 (ඡ)	-	
ඇය පොලී අනුපාතිකය				
දැනික දැනිරිකිරීම බැංකව්	12.00-14.50	7.00-10.00	-	
රුපත උක්ස හා ආයතෝත්න බැංකව් (උ)	10.25-18.00	8.50-12.50	-	
බලප්‍රභාර මූලික සමාඟන (උ)				
මූලු කළුද	14.75-27.40 (උ)	15.15-26.60 (ඡ)	-	
කුවිට තැන්පතු	13.40-24.82	13.00-24.31 (ඡ)	-	
නිව්වල උපල මාන මාන දුන් අය	15.53-16.71	23.08-25.80 (ඡ)	-	
සාගමික ඇය වෙළඳපාල				
ඇයයකර	12.30-15.50	9.50-13.25	-	
ඩින්ස් ප්‍රාථමික	13.00-16.25	9.00-15.50 (ඡ)	-	

(අ) ආසන්නතම වෙනදේසියේදී නිකුත් කළ බරිත මූලය : කොළඹ කොළඹ ප්‍රාදිග්‍රැම

(ආ) වාණිජ බැංක විසින් සපයන ලද පොලී අනුපාතික

(ආ) රාජ්‍ය සංඝ පියවර යෙදා මුදල වෙතැන් අනුවත්වය මත පදනම් වේ.

(අ) ඇතුම් වාණිජ බැංකු විසින් සැපයු විශේෂ පොලි

(අ) රජයේ අනුමතිය මත ලබා දෙන සියලු 15 ක් වූ ගෝන් පුරවැසි විශේෂ ස්ථාවර තැන්පත

සුං පරන් සාමාන්‍ය තැල සෑවාව තැනිපතු අනුපාතකය ගණනය කිහිපය සඳහා මෙම කුදානාමය භාවිත වේ.

(၉) 2020 အကောင်းသူ မှာယ် ဖုန်းဆောင် လိပ်စာ တွင် ပြည့်မှတ်ခဲ့သော အမျိုးမျိုး များ ပါ။

() කෙරාගත අනෙකුත් මූල්‍ය ආයතන ටේස්ත් සපයන ලද පොලී අනුපාතික මත පදනම් වේ.

(උ) පොලී අනුපාතික පරාසයන් බලපත්‍රලැසි මුදල සමාගම් විසින් ඇඟිල් මාසයේදී තැන්පත් ලබා ගැනීම්

සහ ජය ලබා දීම සඳහා ඉදිරිපත් කරනු ලබන උපරිම සහ අවම සාමාන්‍ය පොලී අනුපාතික මූල්‍ය නිර්මාණය යොමු කිරීමෙන් පෙන්වනු ලබයි.

(၅၇) အောင်မြန်မာ ပို့ဆောင်ရေး ဝန်ကြီးခွဲ

(ସ) ନିର୍ମାଣ କରିପୁଣ୍ଡ କରିବାକୁ ଦେବ ଶ୍ରୀ ପାତ୍ରଙ୍କ.

විශේෂ තැන්පතු ගිණුම් හ න්වා දෙන ලදී. මෙම විශේෂ තැන්පතු ගිණුම් මාස හයක තැන්පතුවක් වෙනුවෙන් සාමාන්‍ය අනුපාතිකයට වඩා සියයට 1ක අමතර පොලියක් ද, මාස දොළභක තැන්පතු සඳහා සාමාන්‍ය අනුපාතිකයට වඩා සියයට 2ක අමතර පොලියක් ද ලබා දෙනු ලබයි.

මුදල සහ ණය සමස්තවල ප්‍රවණතා

සංචීත මුදල

- 2020 අප්‍රේල් මස මැද වන විට උප මයක් වාර්තා කළ සං ත මුදල, ඉන්පසුව 2020 එනි මස මැද ව වස්ථාපිත සං ත අනුපාතය දෙවන වරටන් අඩු කිරීමෙහි ප්‍රති ලයක් ලෙස සැලකිය යුතු ලෙස පහළ ගියේය. 2020 වසර ආරම්භ වන විට සංචීත මුදල පෙර වසරේ පැවති ම වමට වඩා අඩු ම වමක පැවතුණි. එහෙත්, උත්සව සමය ලැඟ වීමත් සමග සංචීත මුදල ක්‍රමයෙන් වර්ධනය වීම ආරම්භ විය. කෙසේ ව්‍යවද, කොවිඩ්-19 පැතිරීම හේතුවෙන් දේශීය ආර්ථිකයට සහ මූල්‍ය වෙළඳපොලට විය හැකි බලප ම සැලකිල්ලට ගනිමින්, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව ප්‍රතිපත්ති සහ ගය තත්ත්වයන් ලිහිල් කිරීමේ අරමුණින් වත්තවස්ථාපිත සංචීත අනුපාතය අඩු කිරීමට පියවර ගන්නා ලද අතර එහි ප්‍රති ලයක් ලෙස වාණිජ බැංකු විසින් මහ බැංකුවේ පවත්වාගෙන යනු ලබන තැන්පතු ප්‍රමාණය අඩු වීම හරහා සංචීත මුදල අඩු විය. කොවිඩ්-19හි පැතිරීම සහ එ ආග්‍රිතව පැනවූ සංචීත සිමාවන් සමග ඇති වූ අව්‍යාපිත්තතා හේතුවෙන් ආරක්ෂණ පිළිවෙතක් ලෙස මුදල සඳහා වන ඉල්ලුම ඉහළ ගිය අතර එහි ප්‍රති ලයක් ලෙස 2020 මාර්තු මස දෙවන හාගයේ සිට අප්‍රේල් මස මැද දක්වා කාලය තුළ දී සංචීතයෙහි පවතින

7.13 රුප සටහන

දෙශීත සංචීත මුදලවල හැසිරම (අ)

(අ) 2018 නොවුමෙ, 2019 මාර්තු, 2020 මාර්තු හා 2020 ජූනි මස විසින් ප්‍රතිපත්ති සාධාරණය සංචීතය සාම්බන්ධ විවිධ හේතුවන් සංචීත මුදල සිංහ වෙනසක් ඇතිවේ.

ඡ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

7.14 රුප සටහන

දෙශීත මුදල සංසරණය

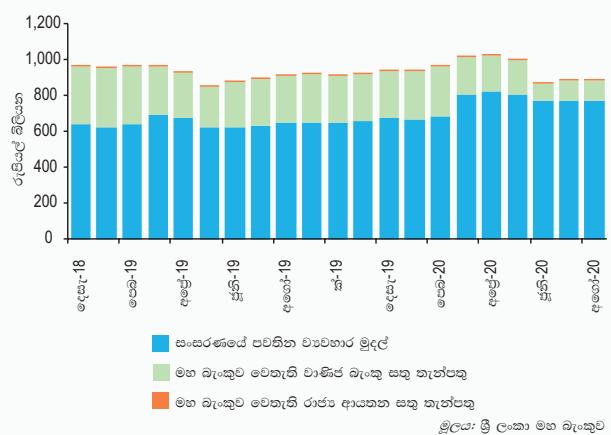

ඡ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

ව්‍යවහාර මුදල ප්‍රමාණය රුපියල් බිලියන 138කින් පමණ ඉහළ ගියේය. 2020 මැයි මාසය අග වන විට කොවිඩ්-19හි පැතිරීම බොහෝදුරට පාලනය වී තිබුන ද, අඩු වෙමින් පවතින වෙළඳපොල පොලී අනුපාතික සමග මුදල ලැං තබා ගැනීමේ ආවස්ථික පිරිවයේ අඩු වීම හේතුවෙන්, සංසරණයෙහි පවතින ව්‍යවහාර මුදල නැවතන් බැංකු පද්ධතිය තුළට පැමි ම අපේක්ෂිත ම වමට වඩා සැලකිය යුතු ලෙස මත්දාගා විය. මෙහි ප්‍රති ලයක් ලෙස, සංචීත මුදල ප්‍රමාණය 2020 ජූනි මස මැද වන තෙක් ඉහළ ම වමක පැවතුණි. කෙසේ ව්‍යවද, දුවකිලතා සැපයීම, අරමුදල පිරිවයේ තවදුරටත් අඩු කිරීම සහ දුරවල වූ ආර්ථිකයට සහාය වීම යන අරමුණු පෙරදැර කර ගනිමින් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් 2020 ජූනි මස මැද දී දෙවන වරටන් ව්‍යවස්ථාපිත සංචීත අනුපාතය අඩු කරන ලදී. ව්‍යවස්ථාපිත සංචීත අනුපාතයෙහි සිදු කරන ලද මෙම බැංකුවේ පවත්වාගෙන යනු ලබන තැන්පතු ප්‍රමාණය රුපියල් බිලියන 131කින් පමණ ක්ෂේකිව අඩු වූ අතර එමගින් සංචීත මුදල ප්‍රමාණය පෙර වසරේ අනුර ප කාලයේ දී වාර්තා වූ අයට වඩා පහළ ම වමකට අඩු විය. ඒ අනුව, 2020 අප්‍රේල් මස මැද වන විට රුපියල් උලියන 1.05ක් දක්වා වැ; වූ සංචීත මුදල, 2020 අගෝස්තු මස අවසානය වන විට රුපියල් බිලියන 879.8ක් දක්වා පහළ ගිය අතර එය 2019 වසර අවසානයේ සිට රුපියල් බිලියන 52.8ක පහළ ය මත් වන අතර 2019 අගෝස්තු මාසයට සාපේක්ෂව වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය පදනම මත සියයට 3.7ක සංකීර්ණය වීමකි. මෙම සංකීර්ණය වීම සඳහා වාණිජ බැංකු විසින් මහ බැංකුවේ පවත්වාගෙන යනු ලබන තැන්පතු 2020 අගෝස්තු මාසයෙන් අවසානය් වූ

7.15 රැස සටහන

සංචිත මුදල්වල ප්‍රධාන සංරචක

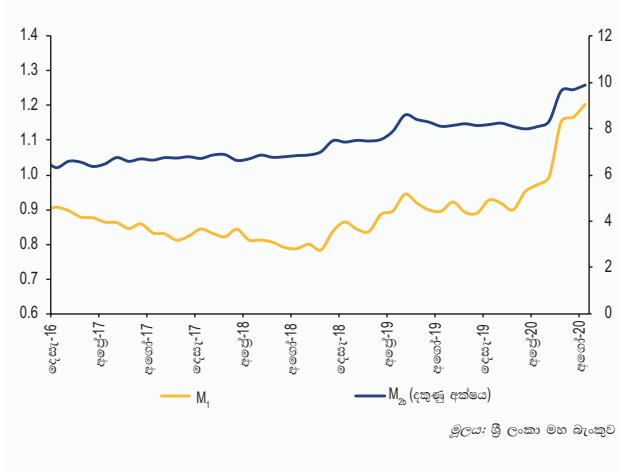
මොස අවක කාලය තුළ දී රුපියල් බිලියන 111.7ක් දක්වා රුපියල් බිලියන 142.9කින් අඩු වේම ප්‍රධාන වශයෙන් දැයක විය. එහෙත් සංසරණයේ පවත්නා ව්‍යවහාර මුදල් 2019 වසර අවසානයට සාපේක්ෂව 2020 අගෝස්තු අවසානය වන විට රුපියල් බිලියන 768.0ක් දක්වා රුපියල් බිලියන 90.0කින් සැලකිය යුතු ලෙස වූ විය.

- වත්කම අනුව සලකා බැලීමේ 2020 අගෝස්තු මාසයෙන් අවසන් වූ මාස අටක කාලය තුළ සං ත මුදලේ අඩු වීම සඳහා මහ බැංකුවේ ගුද්ධ දේශීය වත්කමේහි වැඩි වීම ඉක්මවා ගුද්ධ විදේශීය වත්කමේහි සිදු වූ පහළ යෑම ම මතින්ම හේතු විය. ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ විදේශ මූලය වත්කම වැ; වීම ඉක්මවා විදේශ මූලය වගකීම වැ; වීම හේතුවෙන් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ ගුද්ධ විදේශීය වත්කම 2020 අගෝස්තු මාසයෙන් අවසන් වූ මාස අටක කාලය තුළ දී රුපියල් බිලියන 73.6කින් අඩු විය. සලකා බලන කාලය තුළ දී ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ විදේශ මූලය වගකීම රුපියල් බිලියන 215.7කින් ඉහළ ය ම කෙරෙහි ජාත්‍යන්තර මූලය අරමුදල වෙත පවතින විදේශ මූලය ගෙවීම් වැ; වීම සහ 2020 ජූලි මාසයේ දී ඉන්දියානු සංවිත බැංකුව සමග බොලර් මිලියන 400ක ද්විපාර්ශවීක මුදල් තුවමරු ගිවිසුමකට එළ ම ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. එමත්ම, විදේශ මුදල් තැන්පතු සහ ස්ථාවර ආදායම සු කුම් සඳහා වන ආයෝජන වැ; වීම හේතුවෙන් 2020 අගෝස්තු මාසයෙන් අවසන් වූ මාස අට තුළ දී ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ විදේශ වත්කම ද රුපියල් බිලියන 142.1කින් ඉහළ ගියද, එහි බලප ම මහ බැංකුවේ රන් සංවිතයෙන් කොටසක් බැහැර කිරීම මගින් අඩු වී ඇත. මෙයට අමතරව, සලකා

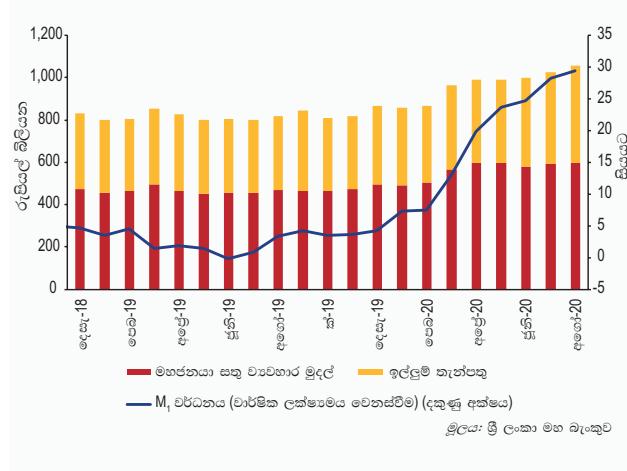
බලන කාලය තුළ දී ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ විදේශ වත්කම් ඉහළ ය ම සඳහා දේශීය වෙළඳපොලෙන් විදේශ විනිමය ගුද්ධ අවශ්‍යෝගයන් ද ආයක විය. මේ අතර, 2020 ජනවාරි සිය අගෝස්තු දක්වා කාලය තුළ දී ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ ගුද්ධ දේශීය වත්කම් ඉහළ ය ම කෙරෙහි ප්‍රාථමික වෙළඳපොලෙන් රජයේ සූ ක්ම්පත් මිලදී ගැනීම හරහා රජය වෙත ලබා දුන් ගුද්ධ නෙය ප්‍රමාණය වැ; වීම මෙන්ම කොට්ඨාස-19 වසංගතය මධ්‍යයේ සහන නෙය යෝජනා කුම ක්‍රියාත්මක කිරීමේ සමග වාණිජ බැංකු වෙත ලබා දුන් නෙය ප්‍රමාණය ඉහළ ය ම ද ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. වසංගත තත්ත්වය යටතේ කෙපුතු කිරීම සඳහා රජය ගන්නා ක්‍රියාත්මකයන්ට සහය වීමට ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් මුදල් නීති පනතෙහි වී විධානයන්ට අනුව ගනු ලැබූ විශේෂ ක්‍රියාත්මකයන්හි ප්‍රති ලයක් ලෙස, සලකා බලන කාලය තුළ දී මහ බැංකුව සතු රජයේ සූ ක්ම්පත් තොගය (ප්‍රතිමිලදී ගැනීම් හා ප්‍රතිවිකණුම්හි ගුද්ධ අගය ගැලපීමෙන් පසු) 2020 අගෝස්තු මස අවසානය වන විට රුපියල් බිලියන 297.6ක් දක්වා රුපියල් බිලියන 170.7කින් සැලැකිය යුතු ලෙස ඉහළ ගියේය. මේ අතර, වෙළඳපොල සහභාගිවත්තන් විසින් අනිරික්ත ද්‍රව්‍යීලනාව ප්‍රධාන වශයෙන් එක් දින පදනම මත ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම යටතේ හරහා නීත්‍ය තැන්පතු පහසුකම යටතේ පවතින ගේෂය 2020 අගෝස්තු මාසයෙන් අවසන් වන මාස අවක කාලය තුළ දී රුපියල් බිලියන 147.9කින් ඉහළ ගියේය. එ අනුව, සලකා බලන කාලය තුළ දී ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ ගුද්ධ දේශීය වත්කම්, 2019 වසරේ අනුර ප කාලයේ දී වූ රුපියල් බිලියන 145.6ක අඩු වීමට සාපේක්ෂව 2020 අගෝස්තු මස අවසානය වන විට රුපියල් බිලියන 57.4ක් දක්වා රුපියල් බිලියන 20.8කින් ඉහළ ගියේය.

- සං ත මුදල් සහ පූ ල් මුදල් සැපයුම ΔM_{2b}) අතර
අනුපාතය මගින් ගණනය ලබන මුදල් ගුණකය,
ව වස්ථාපිත සං ත අනුපාතය අඩු කිරීම සහ පූ ල්
මුදල් සැපයුමෙහි සැලකිය යුතු වර්ධනය පිළි ප
කරමින් 2020 වසරේ සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ
ගියේය. 2020 මාර්තු සහ ජූනි මාසවල දී ව්‍යවස්ථාපිත
සංවිත අනුපාතයෙහි සිදුකරන ලද අඩු කිරීම, බැංකු
පද්ධතියට මුදල් මැවීමට ඇති හැකියාව සැලකිය යුතු
ලෙස ඉහළ නැංවීමට හේතු විය. වස්ගත තත්ත්වය
හමුවේ ආරක්ෂණ පිළිවෙතක් අනුගමනය කිරීම සහ
තැන්පත්වල ආයෝජනයෙන් අඩු ප්‍රතිලාභ ලැ ම

7.16 රූප සටහන
මුදල් ගණකයේ තැකිරෝ

7.17 රූප සටහන
පට මුදල්වල වර්ධනය (M₁)

පිළිබඳ කරමින් M_{2b} ප්‍රා ලේ මුදල් සැපයුම යටතේ සලකා බැලෙන තැන්පතු ප්‍රමාණයේ වැ; වීම ඉක්මවා මහජනයා සතු ව්‍යවහාර මුදල් ප්‍රමාණය වැ; වූ අතර ඒ හේතුවෙන් M_{2b} ප්‍රා ලේ මුදල් ගණකය හා ප්‍රතිලේඛ් සම්බන්ධතාවයක් පෙන්වුම් කෙරෙන ව්‍යවහාර මුදල් සහ තැන්පතු අතර අනුපාතය, 2019 වසර අවසානයේදී වාර්තා වූ සියයට 6.9 සිට 2020 අගෝස්තු මස අවසානය වන විට සියයට 7.4ක් දක්වා ඉහළ ගියේය. කෙසේ වුවද, ව්‍යවස්ථාපිත සංවිත අනුපාතය අඩු කිරීම සමග බලපත්‍රකාමී වාණිජ බැංකු සතු සංවිත අඩු වීමෙහි බලප ම, ව්‍යවහාර මුදල් හා තැන්පතු අතර අනුපාතයෙහි වැ; වීම ඉක්මවා අතර එය M_{2b} ප්‍රා ලේ මුදල් ගණකය සැලකිය යුතු ලෙස වැ; වීමට හේතු විය. ඒ අනුව M_{2b} ප්‍රා ලේ මුදල් ගණකය, 2019 වසර අවසානයේදී පැවති 8.18ට සාපේක්ෂව 2020 අගෝස්තු මස අවසානය වන විට 9.88ක් දක්වා ඉහළ ගියේය. M_{2b} ප්‍රා ලේ මුදල් ගණකයේ සාමාන්‍යය, 2019 වසරේ අනුර ප කාලයේ පැවති 7.97ට සාපේක්ෂව 2020 ජනවාරි සිට අගෝස්තු මාසය දක්වා කාලය තුළ දී 8.74ක් විය.

පට මුදල් (M₁)

- මහ නයා වෙතැනි ව වහාර මුදල් සහ වාඩැකුවල පවත්වාගෙන යනු ලබන මහ නයා සතු ඉල් ම තැන්පතුවලින් සමන්විත පවු මුදල් M₁, කොට්ඨාස-19 වසරෙන් තත්ත්වය සහ අඩුවෙමින් පවතින පොලී අනුපාතික මධ යේ 2020 නවා සිට අගෝස්තු දක්වා කාලය තුළ සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ ගියේය. ඒ අනුව, පට මුදල් සැපයුමේ වර්ධනය ආ නේව ඉහළ ගියේය. 2019 වසර අවසානයේදී පැවති සියයට 7.0ට සාපේක්ෂව 2020 අගෝස්තු මස අවසානය වන විට සියයට 17.5ක් දක්වා ඉහළ ගියේය. 2020 ජනවාරි සිට අගෝස්තු දක්වා මාස අවක කාලය තුළ දී ප්‍රා ලේ

පදනම මත 2019 වසර අවසානයේදී පැවති සියයට 4.2ක අඩු වර්ධනයට සාපේක්ෂව 2020 අගෝස්තු මස අවසානය වන විට සියයට 29.4ක වර්ධනයක් වාර්තා කළේය. මහජනයා වෙතැනි ව්‍යවහාර මුදල් ව්‍යුහික ලක්ෂ්‍යමය පදනම මත 2019 වසර අවසානයේදී වාර්තා වූ සියයට 4.5ක වර්ධනය හා සැස මේ දී 2020 අගෝස්තු මස අවසානය වන විට සියයට 26.8ක සැලකිය යුතු වර්ධනයක් වාර්තා කළේය. ඒ අනුව, මහජනයා වෙතැනි ව්‍යවහාර මුදල් 2020 ජනවාරි සිට අගෝස්තු දක්වා කාලය තුළ දී රුපියල් බිලියන 101.8කින් ඉහළ ගියේය. මහජනයා සතු වාණිජ බැංකු වෙතැනි ඉල්ලුම් තැන්පතු වාර්තික ලක්ෂ්‍යමය පදනම මත 2019 වසර අවසානයේදී වාර්තා වූ සියයට 3.8ක අඩු වර්ධනයට සාපේක්ෂව 2020 අගෝස්තු මස අවසානය වන විට සියයට 32.9ක වර්ධනයක් වාර්තා කළේය. ඒ අනුව, මහජනයා සතු වාණිජ බැංකු වෙතැනි ඉල්ලුම් තැන්පතු 2020 ජනවාරි සිට අගෝස්තු දක්වා කාලය තුළ දී රුපියල් බිලියන 91.2කින් ඉහළ ගියේය.

ප්‍රත්‍යුම් මුදල් සැපයුම (M_{2b}) සහ දේශීය ණය

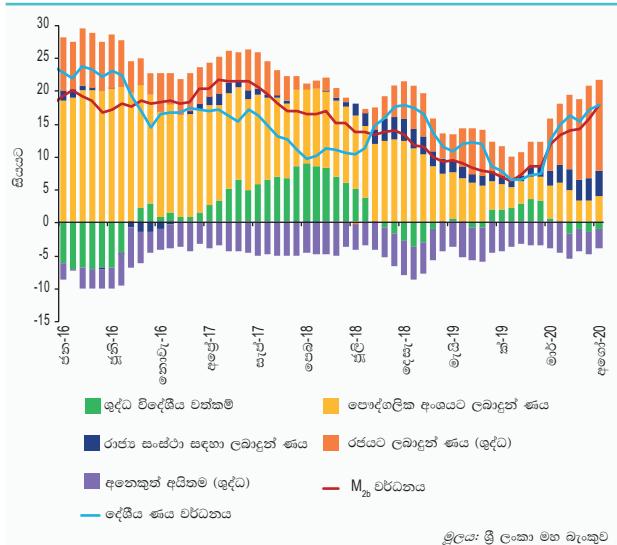
- රා අංශය වෙත සපයන ලද අය සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ යැම හේතුවෙන් බැංකු පද්ධතියේ ගුද්ධ දේශීය වන්කම්මි වර්ධනය ඉහළ යැමත් සමඟ 2020 අගෝස්තු මාසයෙන් අවසන් වූ මාස අට තුළ ප්‍රා ලේ මුදල් (M_{2b}) සැපයුමේ වර්ධනය ආ නේව ඉහළ ගියේය. ඒ අනුව, ප්‍රා ලේ මුදල් සැපයුමේ වාර්තික ලක්ෂ්‍යමය වර්ධනය 2019 වසර අවසානයේදී පැවති සියයට 7.0ට සාපේක්ෂව 2020 අගෝස්තු මස අවසානය වන විට සියයට 17.5ක් දක්වා ඉහළ ගියේය. 2020 ජනවාරි සිට අගෝස්තු දක්වා මාස අවක කාලය තුළ දී ප්‍රා ලේ

මුදල සැපයුමෙහි වර්ධනය සඳහා බැංකු පදනම්ව ඉදෑතියේ
ශ්‍රද්ධ දේශීය වත්කම් ඉහළ ය ම මුද මතින්ම දායක
වූ අතර සලකා බලන කාලය තුළ ද බැංකු පදනම්ව
ශ්‍රද්ධ විදේශීය වත්කම් ප්‍රමාණය අඩු විය.

- පු උ මුදල් සැපුයුමේ වගකීම් අංශය සැලකු විට, බලපත්‍රලාභ වා බැංකුවල පවත්වාගෙන යනු ලබන මහ නයා සතු කාලීන හා ඉති කිරීමේ තැන්පතු ඉහළ යැම 2020 අගෝස්තු මාසයෙන් අවසන් වූ මාස අටක කාලය තුළ පු උ මුදල් වර්ධනයට ප්‍රධාන වගයෙන් දායක විය. කාලීන හා ඉතිරිකිරීමේ තැන්පතුවල වාර්ෂික ලක්ෂණය වර්ධනය 2019 වසර අවසානයේදී වාර්තා කරන ලද සියයට 7.3 සිට 2020 අගෝස්තු මාසය අවසානය වන විට සියයට 16.0ක් දක්වා ඉහළ ගියේය. වසංගත තත්ත්වයේ බලප ම හේතුවෙන් වියදීම් කිරීමේ අවස්ථා සීමිතවීම මෙන්ම බැංකු නොවන මූල්‍ය ආයතන හා සැස මේ දී බැංකු අංශයේ ඉතිරිකිරීම සඳහා තැන්පත්කරුවන්ගේ කැමැත්ත වැ; විම පිළිබඳ කරමින් වාණිජ බැංකුවල පවත්වාගෙන යනු ලබන මහජනය සතු කාලීන හා ඉතුරුම් තැන්පතු ප්‍රමාණය 2019 වසරේ ජනවාරි සිට අගෝස්තු දක්වා කාලය තුළ දී වාර්තා වූ රුපියල් බිලියන 281.2ක ඉහළ ය ම හා සැස මේ දී 2020 වසරේ ජනවාරි සිට අගෝස්තු දක්වා කාලය තුළ දී රුපියල් බිලියන 874.9කින් ඉහළ ගියේය. මේ අතර, කොට්ඨාස-19 පැනිරීමත් සමග ඇති වූ අවිනිශ්චිතතා හේතුවෙන් ගනු ලැබූ ආරක්ෂණ පිළිවෙත් සහ ක්‍රමයෙන් පොලී අනුපාතික අඩුවීම්, වසංගතය පවතින කාලසීමාව තුළ දී මුදල් හා ඉල්ලම්

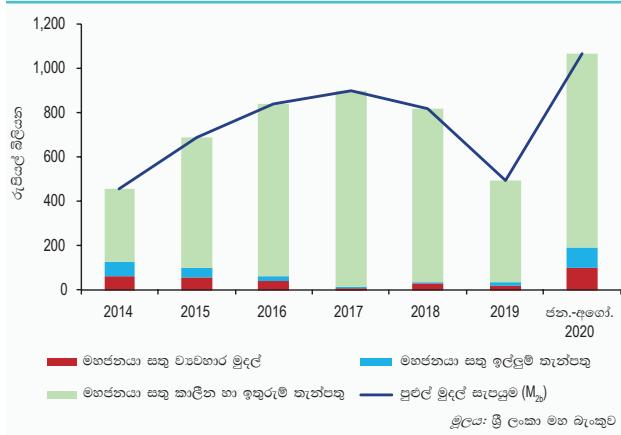
7.18 රුප සටහන

**ප්‍රතිල් මුදල් සඡපයුමේ (M_{2b}) වාර්ෂික ලක්ෂණය වර්ධනය
ආයා වූ ප්‍රධාන සාධක (වත්කම් අංශය)**

7.19 රුප සටහන

ප්‍රතිල් මධ්‍යල් සංස්කුමේ වර්ධනය සඳහා ආයක වූ ප්‍රධාන සාධක-M₂ (වගකීම් අංශය)

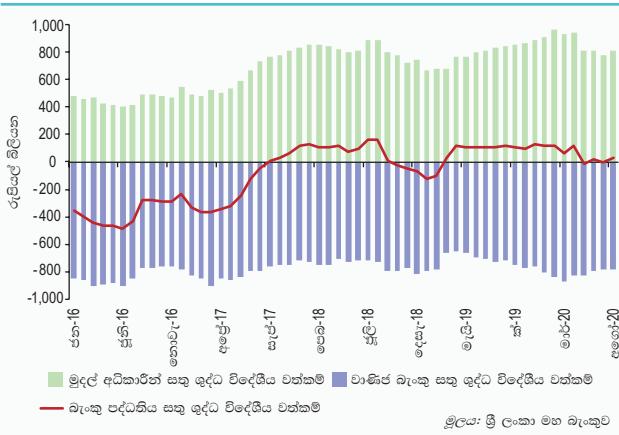

තැන්පත් ස්වර්ථ පයෙන් වැ; වශයෙන් මුදල් ලගු තබාගැනීමට මහජනයා පොලුඩිවන ලද අතර, එමගින් 2019 වසරහා සැසැ මේදිසිලකාබලනකාලයීමාව තුළදී ප්‍රථම ලේ මුදල් සැපයුමේ ප්‍රසාරණය සඳහා ව්‍යවහාර මුදල් සහ ඉල්ලුම් තැන්පත් මගින් වූ දායකත්වය දැඟැලු ගියේය.

- මහ බැංකුව සහ බලපත්‍රලාං වාණි බැංකු යන දෙඅංශයේම ගුද්ධ විදේශීය වත්කම් පහත වැ ම පිළි එකරුම් 2020 අගෝස්තු මාසයෙන් අවසන් වූ මාස අවක කාලය තුළ බැංකු පද්ධතියේ ගුද්ධ විදේශීය වත්කම් අඩු වෙමක් දක්නට ලැබූ . බැංකු අංශයේ ගුද්ධ විදේශීය වත්කම් 2019 වසරේ අනුරුප කාලපරිච්ඡේදයේ දී දක්නට ලැබුණු රුපියල් බිලියන 178.4ක සැලකිය යුතු ඉහළ ය ම හා සැස මේ දී 2020 ජනවරි සිට අගෝස්තු දක්වා කාලය තුළ දී රුපියල් බිලියන 96.කින් පහළ ගියේය. මහ බැංකුවේ විදේශීය වත්කම් ඉහළ ය ම අනිබවා, ප්‍රධාන වගයෙන් ජාත්‍යන්තර සංවිධාන වෙත ඇති වගකීම් ඉහළ ය ම මත් සමග මහ බැංකුවේ විදේශීය වගකීම් ඉහළ ය ම හේතුවෙන් 2020 අගෝස්තු මාසයෙන් අවසන් වූ මාස අට තුළ මහ බැංකුවේ ගුද්ධ විදේශීය වත්කම් ප්‍රමාණය රුපියල් බිලියන 73.6කින් පහත වැටුණි. දේශීය බැංකු ඒකක සතු ගුද්ධ විදේශීය වත්කම් රුපියල් බිලියන 65.9කින් පහත ය ම මුළුමතින්ම හේතු කොට ගෙන බලපත්‍රලාං වාණිජ බැංකුවල ගුද්ධ විදේශීය වත්කම් ද රුපියල් බිලියන 23.0කින් සලකා බලන කාල සීමාව තුළ දී පහළ ගියේය. දේශීය බැංකු ඒකක වල ගුද්ධ විදේශීය වත්කම් පහත වැ ම සඳහා අනෙකුටියන්ගේ තැන්පත් වගකීම් සහ විදේශ බැංකුවලින් ණයට ගැනීම් මගින් විදේශීය වගකීම් ඉහළ ය ම සහ විදේශ බැංකුවල සිදු

7.20 රූප සටහන

බැංකු පද්ධතිය සහ ඉදෑර විදේශීය වත්කම්වල භැසිරුම

කරන ලද තැන්පත් අඩුවීම් තිසා ඇති වූ විදේශීය වත්කම් වල අඩු වීම ප්‍රධාන වගයෙන් හේතු විය. කෙසේ වෙතත්, විදේශීය වත්කම්වල ඉහළ ය ම විදේශීය වගකීම්වල ඉහළ ය මට වඩා වැඩ; වීම හේතුවෙන් අක්වෙරල බැංකු ඒකකවල ඉදෑර විදේශීය වත්කම්, සලකා බලන කාල සීමාව තුළ දී රුපියල් බිලයන 42.9කින් ඉහළ

7.3 සංඛ්‍යා සටහන

මුදල සමයෙන්වල ප්‍රවණතා සහ තුවු දුන් සාධක

අයිතිවාසික සංඛ්‍යා මෘදුකාංග	රුපියල් බිලයන				
	201 දෙසැම්බර	201 දෙසැම්බර	201 දෙසැම්බර	2019	2020
1. සංඛ්‍යා මෘදුකාංග (වාර්ෂික ලක්ෂණය වර්ධනය %)	856.1	939.8	961.1	932.6	879.8
මහ බැංකුවේ ඉදෑර විදේශීය වත්කම්	27.1	9.8	2.3	-3.0	-3.7
මහ බැංකුවේ ඉදෑර දේශීය වත්කම්	558.6	846.1	750.5	896.0	822.4
	297.6	93.7	210.6	36.6	57.4
2. පුදු මුදල සාපෙනුම (M₁) (වාර්ෂික ලක්ෂණය වර්ධනය %)	776.6	793.3	830.8	865.5	1,058.5
	8.6	2.1	4.7	4.2	29.4
3. පුදු මුදල සාපෙනුම (M₂) (වාර්ෂික ලක්ෂණය වර්ධනය %)	5,405.6	6,308.1	7,128.3	7,624.1	8,692.0
	18.4	16.7	13.0	7.0	17.5
3.1 ඉදෑර විදේශීය වත්කම්	-231.2	121.5	-67.0	128.3	31.7
මුදල අ කාරිත් (අ)	558.6	846.1	750.5	896.0	822.4
වාත්සල බැංකු	-789.8	-724.6	-817.5	-767.7	-790.8
3.2 ඉදෑර දේශීය වත්කම්	5,636.8	6,186.5	7,195.3	7,495.9	8,660.3
දේශීය ණය	6,671.7	7,504.7	8,833.4	9,383.2	10,712.8
රජයට දෙන ලද ඉදෑර අය	1,972.1	2,168.5	2,516.7	2,767.1	3,781.2
මහ බැංකුවි	413.0	225.1	472.8	363.0	534.6
වාත්සල බැංකු	1,559.1	1,943.4	2,043.9	2,404.1	3,246.6
රාජ්‍ය සංඛ්‍යාවලට දෙන ලද අය	513.8	537.0	755.4	818.0	1,022.9
පොදුගැලීක අංශයට දෙන ලද අය	4,185.8	4,799.2	5,561.4	5,798.1	5,908.7
(වාර්ෂික ලක්ෂණය වර්ධනය %)	21.6	14.7	15.9	4.3	5.2
අනෙකුත් අයිතිවා (ඉදෑර)	-1,034.8	-1,318.2	-1,638.1	-1,887.3	-2,052.5
විශේෂ සටහන:					
මුදල අනුකාය (M ₂)	6.31	6.71	7.42	8.18	9.88
සායන ප්‍රවේශය (M ₂ සායනාන) (අ)	2.43	2.26 (අ)	2.12 (අ)	2.04 (අ)	-

(අ) නාව්‍යාලික

(ආ) මුදල මහ බැංකුවේ ඉදෑර විදේශීය වත්කම් මෙත්ම රාජ්‍ය තිශ්‍යා දෙපාර්තමේන්තුවේ විසින් වාර්තා කරනු ලබන රජයේ රු පැවුම් ගේ පැමිණ මෙති

(ඇ) අනෙකුත් අයිතිවා (ඉදෑර) අනෙකුත් අයිතිවාවේ ප්‍රතිශ්‍යා අනෙකුත් අයිතිවාවේ ප්‍රතිශ්‍යා අනෙකුත් අයිතිවාවේ ප්‍රතිශ්‍යා

(ඈ) සංඛ්‍යා නාව්‍යාලික

මුදල ප්‍රතිපත්තිය, පොලී අනුපාතික, මුදල සහ තෝරා

7.4 සංඝික සටහන දේශීය ණය ප්‍රවාහයේ වෙනස්කම්

කාලප ට දය	දේශීය ගණ	වෙනස ඩු. ලියන				දේශීය අය සඳහා පෙන්වන			
		පෙ දුරකි අංශය	වෙන සපයන	ර ය වෙන සපයන	රා සපයන දෙ අය	පෙ දුරකි අංශය	වෙන සපයන	ර ය වෙන සපයන	රා සපයන දෙ අය
2017	833.0	613.4	196.4	23.2	73.6	23.6	2.8		
2018	1,328.7	762.1	348.2	218.4	57.4	26.2	16.4		
2019	549.7	236.8	250.4	62.6	43.1	45.5	11.4		
ජන - අගෝ 2019	281.9	55.1	235.3	-8.5	19.6	83.5	-3.0		
න - අගෝ 2020 (ආ)	1,329.6	110.6	1,014.1	205.0	8.3	76.3	15.4		

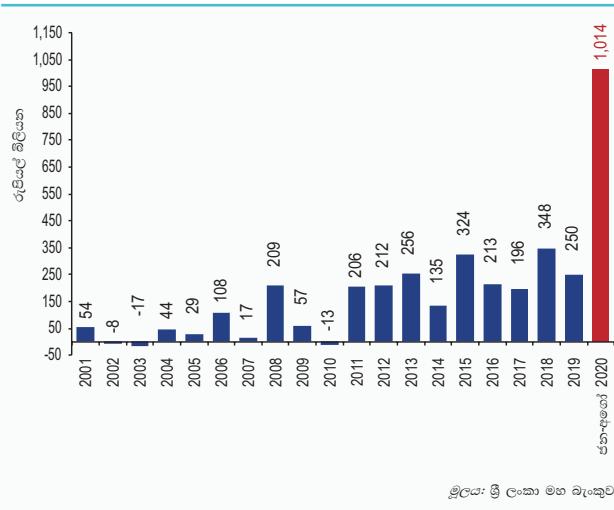
(ආ) කාලකාලික

ඇලය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

2020 නවා සිට අගෝස්තු දක්වා මාස අවක කාලය තුළ සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ ගියේය. සිම්ත විදේශ මූල්‍ය ප්‍රවාහ සහ රජයේ අදාළම අඩු වීම මධ්‍යයේ දේශීය මූල්‍ය ප්‍රවාහ මගින් මූල්‍යකරණය කෙරෙහි රජය වැ; වශයෙන් ගොමුවීම මෙයට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. ඒ අනුව, බැංකු පදනම්තිය විසින් රජයට ලබා දුන් ගුද්ධ නෙය ප්‍රමාණය 2019 වසරේ අනුර ප කාලපරිවිශේදයේ දී වාර්තා වූ රුපියල් බිලියන 345.2ක ඉහළ ය මට සාපේක්ෂව 2020 ජනවාරි සිට අගෝස්තු දක්වා කාලය තුළ දී රුපියල් බිලියන 825.3කින් සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ ගියේය. සලකා බලන කාල සීමාව තුළ දී රජයේ සු ක්මිපත්වල ආයෝජන වැ; වීම මෙන්ම බලපත්‍රකාශී වාණිජ බැංකුවල දේශීය බැංකු ඒකක සමග පැවතී රජයේ අයිරා ගේඟ වැ; වීම මේ සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. රජයට ලබා දුන් ස ජු නෙය ප්‍රමාණය රුපියල් බිලියන 67.4කින් පමණ ඉහළ ය ම ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු කොටගෙන අක්වෙරල බැංකු ඒකක මගින් රජයට ලබා දුන් ගුද්ධ නෙය ප්‍රමාණය ද 2020 ජනවාරි සිට අගෝස්තු දක්වා කාලය තුළ දී රුපියල් බිලියන 17.2කින් ඉහළ ය මක් වාර්තා කළේය. කෙසේ වෙතත්, ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන බැ මිකරවල ආයෝජන රුපියල් බිලියන 50.2කින් අඩු වීම හේතුවෙන් මෙම වැ; වීම බොහෝදුරට සමනය විය. මේ අතර, 2020 ජනවාරි සිට අගෝස්තු දක්වා කාලය තුළ දී මහ බැංකුව විසින් රජයට ලබා දුන් ගුද්ධ නෙය ප්‍රමාණය රුපියල් බිලියන 171.5කින් වැ; වූ අතර ඒ සඳහා වසංගතය හේතුවෙන් ඇති වූ සුචිත්‍ර තත්ත්වය සැලකිල්ලට ගෙන රජයේ හඳුසි මූල්‍ය අවශ්‍යතා සලකා බලා මහ බැංකුව විසින් මෙම කාල සීමාව තුළ දී රජයේ සු ක්මිපත් රුපියල් බිලියන 170.7ක් ගුද්ධ පදනම්ත් මිල දී ගැනීම ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. 2020 ජනවාරි සිට අගෝස්තු දක්වා කාලය තුළ දී ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් රජයට ලබා දුන් නාවකාලික අත්තිකාරම් ප්‍රමාණය සමස්තයක් ලෙස නොවනස්ව පැවතුණි.

7.21 රජය සටහන

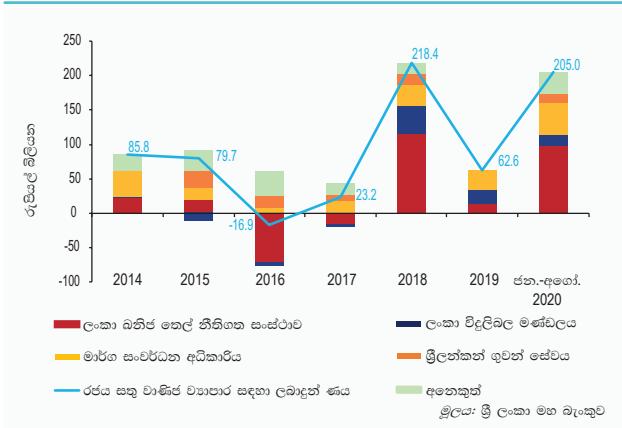
බැංකු පදනම්තියේ රජයට ලබාදුන් ගුද්ධ නෙයෙහි වාර්ෂික වෙනස

- කොවිඩ-19 වසංගත තත්ත්වය හේතුවෙන් තවදුරටත් දුරවලුවුම් තත්ත්ව පිළි ප්‍රක්මින් ර ය සඳහා වාණි ව පාර වෙත බැංකු පදනම්තිය විසින් ලබා දුන් නෙය ද

7.22 රුප සටහන

බැංකු පදනම්වයෙන් රජය සතු වාණිජ ව්‍යුහයාර වෙන
ලබාදුන් ඉදිධි නායෝග වාර්ෂික වෙනස

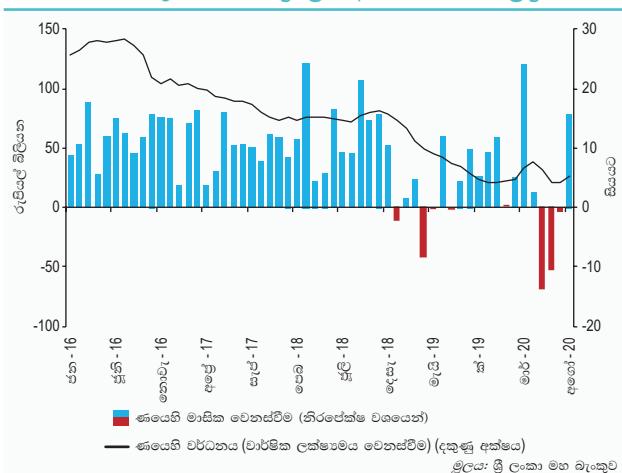

2020 නවා සිට අගෝස්තු දක්වා වූ මාස අවක කාලය තුළ සැලකිය යුතු ඉහළ යැමක් වාර්තා කළේය. ඒ අනුව, රජය සතු වාණීජ ව්‍යාපාර බැංකු පද්ධතියෙන් ලබා ගත් ගෙය ප්‍රමාණය 2019 වසරේ අනුර ප කාලපරිච් යේ දී වාර්තා වූ රුපියල් බිලියන 8.5ක අඩු වීම සහ 2019 වසර තුළ දී වාර්තා වූ රුපියල් බිලියන 62.6ක වාර්ෂික ඉහළ ය මට සාපේක්ෂව, 2020 ජනවාරි සිට අගෝස්තු දක්වා කාල සීමාව තුළ දී රුපියල් බිලියන 205.0කින් ඉහළ ගියේ.

- මුදල් තත්ත්වයන් ලිහිල් කිරීමේ පියවර ගණනාවක් ගනු ලැබූව ද පෙ දෑගලික අංශයට සපයන ලද ණය වර්ධනය 2020 යැව් මාසයෙන් අවසන් වූ මාස හතක කාලය තුළ අඩු මෙටමක පැවති අතර, 2020 අගෝස්තු මාසයේ එහි සැලකිය යුතු වර්ධනයක් වාර්තා විය. මුදල් තත්ත්වයන් ලිහිල් කිරීමේ ක්‍රියාමාර්ගවල සහාය ඇතිව 2020 පළමු කාර්මුවේ දී වාණිජ බැංකු විසින්

7.23 රුප සටහන

වාණිජ බැංකු විසින් පොදුගලික අංශයට සපයන ලද තාງ

පොදුගලික අංශයට සපයන ලද තෙය වර්ධනයේ යම් ඉහළ ය මක් දක්නට ලැබුණද, කොළඹ-19 ව්‍යාප්තිය සහ ඒ භා සම්බන්ධ සාචරණ සීමා පැනවීමේ බලප ම හේතුවෙන් එම වේගය අඩාල විය. වෙළඳපාල තුළ ඉහළ ද්‍රව්‍යීලනා ම වම් සහ සාපේක්ෂව අඩු පොලී අනුපාතික තිබියදීත්, 2020 අප්‍රේල් මාසයේ සිට පැවති මන්දගා තෙය ප්‍රසාරණය සඳහා තෙය සැපයීම සීමා වීමද හේතු විය. තෙය ගෙවීම පැහැර හැරීමේ අවදානම ඉහළ යනු ඇතැයි යන බියෙන්, වස්ගත තත්ත්වය අතරතුර තෙය ලබා දීම කෙරෙහි බැංකු අනුගමනය කළ අවදානම මගහැරීමේ හැසිරීම පිළිබඳ කරමින් තෙය සැපයුම අඩු ම වමක පැවතුණි. කෙසේ වෙතත්, 2020 මැයි සිට ජුලි මාසය දක්වා කාලය තුළ දී පොදුගලික අංශයට සපයන ලද තෙය අඩු වීමෙන් අනතුරුව, සහනයාදී තෙය යෝජනා කුම හරහා වස්ගතයෙන් බලප මට ලක් වූ ව්‍යාපාර සඳහා ලබා දුන් තෙය ද ඇතුළු ව 2020 අගෝස්තු මාසයේ දී සැලකිය යුතු තෙය වර්ධනයක් දක්නට ලැබුණි. ඒ අනුව, පොදුගලික අංශයට සපයන ලද තෙය, 2019 වසරේ අනුර ප කාලපරිව රේ දී වාර්තා වූ රුපියල් බිලියන 55.1ක ඉහළ ය ම සහ 2019 වසර තුළ දී වූ රුපියල් බිලියන 236.8ක වාර්ෂික ඉහළ ය මට සාපේක්ෂව 2020 ජනවාරි සිට අගෝස්තු කාලය තුළ දී රුපියල් බිලියන 110.කින් ඉහළ ගියේය. පොදුගලික අංශයට සපයන ලද තෙයහි වාර්ෂික ලක්ෂාමය වර්ධනය 2019 වසර අවසානයේ දී වාර්තා වූ සියයට 4.3 භා සැස මේ දී 2020 අගෝස්තු මස අවසානය වන විට සියයට 5.2ක් දක්වා ඉහළ ගියේය. තෙය හා අත්තිකාරම්වල සු කුම් විශ්ලේෂණයට අනුව, සු කුම් රහිත තෙයවලට අමතරව ස්ථාවර, ඉතිරිකිරීමේ සහ අනෙකුත් තැන්පතු සහ ලේඛනගත බිජ්‍යත් මත ලබා දුන් තෙය 2020 අගෝස්තු මාසයෙන් අවසන් වූ මාස අට තුළ දී අඩු වූ අතර, පොදුගලික ඇපැකර සහ පොරොන්ද නො වූ නිශ්චල දේපල උකස් කිරීම යටතේ රන් සහ අනෙකුත් ව නා ලොඟ කළබදු සහ කුලීපිට ගැනුම ශිව්‍යම් කොටස්, බැ මිකර, යෝකර භා ව්‍යුත රක්ෂණ ද ඇතුළත් අනෙකුත් මූල්‍ය වත්කම් සහ වෙනත් සු කුම් මත ලබා දුන් තෙය සලකා බලන කාල සීමාව තුළ දී ඉහළ ගියේය.

- වා බැංකු විසින් පෙ දෑගලික අංශය වෙත සපයන ලද මූල්‍ය සහ අන්තිකාරම පිළිබඳ කාර්යමය සහ ක්ෂේත්‍රයට අනුව, 2019 වසරේ අනුරූප කාලය තේ දෙයට සාපේක්ෂව 2020 පළමු ගාය කුළ කරමාන්ත සහ සේවා අංශවලට ලබා දුන් මූල්‍ය වර්ධනය ඉහළ ගිය ඇතර ක්ෂේත්‍රම්ක හා ප්‍රවර අංශයට ලබාදුන් මූල්‍ය වර්ධනය මෙන්ම පෙ දෑගලික

ණය සහ අත්තිකාරම් ලෙස ලබා දුන් නො වර්ධනය ද මත්දා විය. මූදල් ප්‍රතිපත්ති විගාල වගයෙන් එහිල් කිරීම හේතුවෙන් වෙළඳපාල නො පොලී අනුපාතික සැලකිය යුතු ලෙස අඩුවීම මෙන්ම කොට්ඨෑ-19 වසංගතය දේශීයව ව්‍යාපිතිය තමුවේ සමාගම් සිය නො සීමා භාවිතා කර දුව්‍යිලනාව ඉහළ නංවා ගැනීම, 2020 පළමු කාර්තුව තුළ දී පොදුගලික අංශය විසින් සපයන ලද නො වර්ධනයට තේතු විය. කෙසේ වෙතත්, දැ; සංවරණ සීමා පැනවීමන් සමග, 2020 වසරේ දෙවන කාර්තුවේදී පොදුගලික අංශය වෙත ලබා දුන් නො තොගය සංකෝචනය විය. එවැනි නො සීමා පැනවීම මධ්‍යයේ වුවද, කාර්තුමය ස ක්ෂේත්‍රය මගින් මතිනු ලැබූ පරිදි, පෙර වසරේ අනුර ප කාලපරිවිශේදයේ වූ වර්ධනයට සාපේක්ෂව 2020 වසරේ මුළු භාගයේ දී ඇතැම් ආර්ථික අංශවලට ලබා දුන් සම්භ්‍රන නො වර්ධනයේ වැ; වෙළක් නිරික්ෂණය කරන ලදී. ඒ අනුව, කර්මාන්ත අංශයට ලබා දුන්

නො වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය පදනම මත 2019 වසරේ පළමු භාගයේ දී වාර්තා වූ සියයට 0.9ක අඩුවීමට සාපේක්ෂව 2020 වසරේ පළමු භාගයේ දී සියයට 2.5කින් වර්ධනය විය. මේ අතර, සේවා අංශයට ලබා දුන් නො වර්ධනය වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය වගයෙන් 2019 වසරේ අනුර ප කාලපරිවිශේදයේ දී වාර්තා වූ සියයට 0.1ක සුළු වර්ධනයට සාපේක්ෂව 2020 පළමු භාගය තුළ දී සියයට 1.8ක් දක්වා ඉහළ හියේය. කෙසේ වෙතත්, ක්‍රියාත්මක භා වර අංශයට ලබා දුන් නො වර්ධනය වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය පදනම මත පසුගිය වසරේ අදාළ කාලපරිවිශේදයේ තුළ දී වාර්තා වූ සියයට 1.7ක සංකෝචනය විමට සාපේක්ෂව, 2020 වසරේ මුළු භාගය තුළ දී සියයට 0.5කින් සංකෝචනය විය. පොදුගලික නො භා අත්තිකාරම් ලෙස ලබා දුන් නො වර්ධනය වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය පදනම මත පෙර වසරේ අදාළ කාලපරිවිශේදය තුළ දී වාර්තා වූ සියයට 5.2ක වර්ධනයට සාපේක්ෂව, 2020 පළමු භාගය තුළ දී

7.5 සංඛ්‍යා සටහන

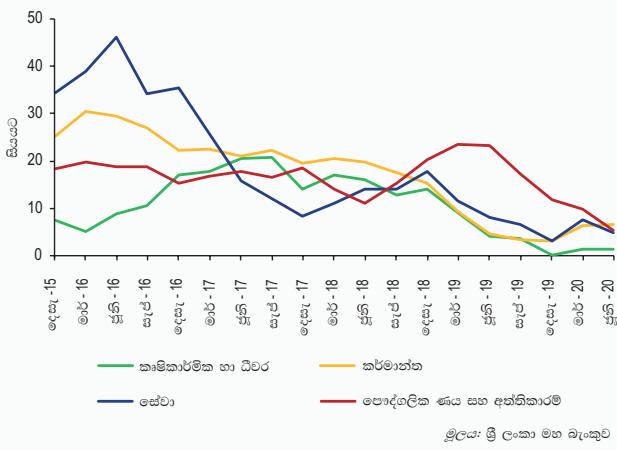
වාණිජ බැංකු විසින් ලබා දුන් නො සහ අත්තිකාරමින් ආංශික වර්ගිකරණය (අ)(ආ)

රුපයල් බිඳීන

කාණ්ඩය	2019 පැනි අවසානයට	2019 දෙසැම්බර් අවසානයට	2020 පැනි අවසානයට ඇති	වසරේ මේ දක්වා වෙනස			
				(2019 පැනි / 2018 දෙසැ.)	%	(2020 පැනි / 2019 දෙසැ.)	%
ක මිකාර්මික සහ ප්‍රවර	462.0	471.1	468.7	-8.0	-1.7	-2.5	-0.5
ඒකින, නේ	103.3	95.8	94.4	3.3	3.3	-1.4	-1.5
රබර	27.8	25.9	24.3	-6.5	-19.0	-1.6	-6.4
පොල්	23.4	24.7	26.5	-1.1	-4.6	1.8	7.3
ලී	35.8	38.0	40.6	0.0	0.1	2.6	6.9
එලව , පෘතුරු සහ සු ආහාර හොර	32.0	30.8	26.3	-5.9	-15.5	-4.5	-14.5
වර	20.1	21.5	20.7	-0.1	-0.3	-0.9	-4.0
කර්මාන්ත	2,332.3	2,427.0	2,487.2	-22.0	-0.9	60.2	2.5
ඒකින, ඉදිකිරීම්	1,133.5	1,197.6	1,231.2	-0.2	-0.0	33.6	2.8
ආහාර සහ පාන වර්ග	124.8	130.8	147.6	0.1	0.1	16.8	12.9
රේඛිවිලි සහ ඇයුලුම්	214.5	214.6	252.1	12.9	6.4	37.5	17.5
සකස් කළ ලෙස් නිෂ්පාදන,							
යොතු-සුනු සහ ප්‍රවාහන උපකරණ	190.9	192.3	166.9	-11.8	-5.8	-25.3	-13.2
සේවා	1,642.2	1,692.8	1,723.9	0.8	0.1	31.1	1.8
ඒකින, නො සහ ඩිල්ලර වෙළඳාම	491.9	502.4	478.1	5.2	1.1	-24.3	-4.8
සාචාරක ව්‍යාපාරය	207.2	235.1	252.3	8.9	4.5	17.2	7.3
මූල්‍ය සහ ව්‍යාපාරික සේවා	359.0	370.6	370.4	-37.3	-9.4	-0.3	-0.1
නාවික, දුවන් සහ භාව්ත නිශ්චාරණය	26.6	27.2	22.4	1.3	4.9	-4.8	-17.6
පෙ දුරකි නො සහ අත්තිකාරම් ඇති	1,333.7	1,418.5	1,405.2	66.2	5.2	-13.2	-0.9
ඒකින, කළුපවත්තා පාරිභෝගික හාණ්ඩය	232.5	239.1	223.7	4.0	1.8	-15.4	-6.4
දුකස් නො	187.6	211.0	220.9	15.8	9.2	10.0	4.7
නො කාවිපත්	118.4	131.0	126.2	11.8	11.1	-4.9	-3.7
එකකුව සි	5,770.2	6,009.4	6,085.0	37.1	0.6	75.6	1.3
(අ) වාණිජ බැංකු විසින් පොදුගලික අංශය වෙත ලබා දුන් නො සහ අත්තිකාරම් පිළිබඳ කාර්තුමය සම්ක්ෂණය මත පදනම වි ඇත.							
(ආ) යො, අයිර සහ ව මි කළ සහ මිලට ගත විශ්ලේෂ ඇතුළත වන අතර එකතු මුදල් දිරිය ඇතුළත වේ.							
(ඇ) තාවකාලීක තැවත්ත වර්ග නො සහ අත්තිකාරම් පිළිබඳ නිවාස නො ඉවත් කර ඇති අතර, ආරක්ෂණ ජාල යොර්තා තුමියට ඇතුළත නොවන වේ.							
(ඈ) ගණනා තීරීම් සුවෙළුදායන්හි වෙනසකම් ගතුවෙන් කාර්තුමය සම්ක්ෂණයට ඇතුළත පොදුගලික අංශය වෙත සපයන ලද සම්ක්ෂණයේ එම නොවලට වඩා මින්න වේ.							

7.24 රෘප සටහන

වාණිජ බැංකු විසින් ප්‍රධාන අංශ වෙත ලබාදුන් නෑගයේ
වාර්ෂික ලක්ෂණමය වර්ධනය

සියයට 0.9කින් සංකේතවනය විය. තවද, වාණිජ බැංකු විසින් පොදුගැලික අංශයට ලබා දී ඇති ගෙය කළුපිටිමේ කාලය අනුව සලකා බැලීමේදී, කෙ හා මැදිකාලීන ගෙය පහසුකම්වල අඩු වීමක් දක්නට ලැබූණු අතර, දිගුකාලීන ගෙය වර්ධනයක් දක්නට ලැබූණි. මෙය සාපේක්ෂව ඉහළ පොලී අනුපාතික යටතේ ඇති කෙ හා මැදිකාලීන ගෙය පිළිවිම සඳහා අඩු පොලී අනුපාතික යටතේ දිගුකාලීන ගෙය ලබා ගැනීමෙන් ගෙය ප්‍රතිච්චාගත කිරීමට පොදුගැලික අංශයේ ඇති ඉහළ රුවිකත්වය පෙන්වුම් කිරීමක් විය හැකිය. ඒ අනුව, වාර්ෂික ලක්ෂණමය වශයෙන් කෙ කාලීන ගෙය පහසුකම්වල වර්ධනය 2019 වසර අවසානයේදී වාර්තාවේ සියයට 3.0ක වර්ධනයට සාපේක්ෂව 2020 ජූනි මස අවසන් වන විට සියයට 0.6ක් දක්වා මත්දාගා වූ අතර, මැදිකාලීන ගෙය පහසුකම්වල වර්ධනය 2019 වසර අවසානයේදී වාර්තාවේ සියයට 2.6ක වර්ධනයට සාපේක්ෂව 2020 ජූනි මස අවසන් වන විට සියයට 6.9කින් සංකේතවනය විය. කෙසේ වෙතත්, පොදුගැලික අංශයට ලබා දුන් දිගුකාලීන ගෙය පහසුකම් වල වර්ධනය වාර්ෂික ලක්ෂණමය වශයෙන් 2019 වසර අවසානයේදී වාර්තාවේ සියයට 8.0ක වර්ධනයට සාපේක්ෂව 2020 ජූනි මස අවසන් වන විට සියයට 20.7ක විය; වර්ධන වේගයින් ඉහළ ගියේය.

මුදල මුදල සැපයුම (M₄)

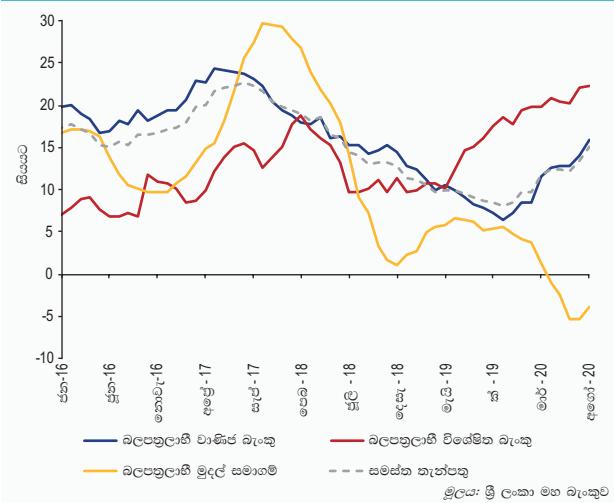
- බලපත්‍රා බැංකුවල ගුද්ධ දේශීය වත්කම් සැලකිය යුතු ලෙස වර්ධනය විම හේතුවෙන්, මුදල ස ක්ෂණය⁹ මගින් මතිනු ලබන M₄ ප්‍ර උදා මුදල සැපයුමේ වර්ධනය

⁹ මූලා ස ක්ෂණය දුම්බිනාව පිළිබඳ ව්‍යාපාර ප්‍රා උදා මුදලක් වන අතර එය පොලී මහ බැංකුව සහ බලපත්‍රා වාර්ෂික බැංකුවලට අනිතරව බලපත්‍රාහි විශේෂිත බැංකුවලට මුදල සැපයුම් සඳහා පිළිගෙන තැන්පත ලබාගත්තා ආයතන ආවරණය කරයි.

M_{2b} ප්‍ර උදා මුදල සැපයුමේ වර්ධනය හා සමගා ව 2020 වසරේ අගෝස්තු මාසයයෙන් අවසන් වූ මාස අට තුළ ඉහළ ගියේය. ඒ අනුව, M₄ ප්‍ර උදා මුදල සැපයුමේ වාර්ෂික ලක්ෂණමය වර්ධනය 2019 වසර අවසානයේදී වාර්තාවේ සියයට 8.2ක වර්ධනය හා සැස මේදි 2020 අගෝස්තු මස අවසානය වන විට සියයට 16.5ක් දක්වා ඉහළ ගියේය. වත්කම් අංශයෙන් සලකා බැලී විට, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ සහ බලපත්‍රාහි බැංකුවල ගුද්ධ දේශීය වත්කම් විය; විම M₄ ප්‍ර උදා මුදල සැපයුමේහි ඉහළ ය මට මුළු මතින්ම හේතු වූ අතර සමස්ත බැංකු අංශයේ ගුද්ධ දේශීය වත්කම් වත්කම් සලකා බලන කාලය තුළ දී අඩු විය. M₄ ප්‍ර උදා මුදල සැපයුමේහි ගුද්ධ දේශීය වත්කම්වල විය; විමට දායක වෙතත් 2020 අගෝස්තු මාසයයෙන් අවසන් වූ මාස අවක කාලය තුළ දී බලපත්‍රාහි විශේෂිත බැංකුවල ගුද්ධ දේශීය ගෙය රුපියල් බිලියන 104.5කින් විය; වූ අතර බලපත්‍රාහි මුදල සැමාගමවල ගුද්ධ දේශීය ගෙය රුපියල් බිලියන 10.5 කින් අඩුවිය. 2020 ජනවාරි සිට අගෝස්තු දක්වා කාලය තුළ දී ගුද්ධ දේශීය වත්කම් අඩු වුවද බලපත්‍රාහි විශේෂිත බැංකුවල ගුද්ධ දේශීය වත්කම් සලකා බලන කාලය තුළ දී රුපියල් බිලියන 1.2කින් විය. විය. M₄ ප්‍ර උදා මුදල සැපයුමේහි වගකීම අංශයෙන් සලකා බැලී විට, බලපත්‍රාහි වාණිජ බැංකු, බලපත්‍රාහි විශේෂිත බැංකු සහ බලපත්‍රාහි මුදල සැමාගම වෙතැනි මහජනයා සතු මුළු කාලීන හා තැනිරිකිරීමේ තැන්පත වල වාර්ෂික ලක්ෂණමය වර්ධනය 2019 වසර අවසානයේදී පැවති සියයට 8.5 හා සැසදීමේදී 2020 අගෝස්තු මස අවසානය වන විට සියයට 15.0ක් විය. බලපත්‍රාහි විශේෂිත බැංකු වෙතැනි කාලීන

7.25 රෘප සටහන

ඉතිරිකිරීමේ සහ කාලීන තැන්පතවල වාර්ෂික ලක්ෂණමය වර්ධනය (M₄ ප්‍ර උදා මුදල සැපයුම අනුව)

හා ඉතිරිකිරීමේ තැන්පතුවල වාර්ෂික ලක්ෂණයට වර්ධනය, 2019 වසර අවසානයේ පැවති සියලට 17.8 හා සැස මේදි 2020 අගෝස්තු මස අවසානය වනවිට සියලට 22.2ක් විය. කෙසේ වෙතත්, 2020 ජූනි මාසයේ දී විශාල මුදල් සමාගමක බලපතුය සහ ව්‍යාපාර ක්‍රියාකාරකම අත්හිටුවීමෙහි බලප ම මෙන්ම කොවිඩ-19 වසංගතය හා සම්බන්ධ අවිනිශ්චිතනා හේතුවෙන් බලපතුලාසී මුදල් සමාගම් වෙතින් බැංකු අංශය වෙත කුමයෙන් තැන්පත මාරු කිරීම පිළිබඳ කරමින්, බලපතුලාසී මුදල් සමාගම් වෙතැනි කාලීන හා ඉතිරිකිරීමේ තැන්පත වාර්ෂික ලක්ෂණය පදනාම මත 2019 වසර අවසානය වන විට පැවති සියලට 4.9ක වර්ධනය හා සැස මේ දී 2020 අගෝස්තු මස අවසානය වන විට සියලට 3.9කින් අඩු විය.

- මූල ස ක්ෂේත්‍රයට අනුව, පෙ දැඟලික අංශයට සපයන ලද කොයීම් වාර්ෂික ලක්ෂ මය වර්ධනය 2019 වසර අවසානයේ පැවති සියලුට .9 හා සැස මේ 2020 අගෝස්තු මස අවසානය වන විට සියලුට . ක්දක්වා ඉහළ ගියේය. මූල්‍ය ස ක්ෂේත්‍රයට අනුව පෙළදැඟලික

අංශයට සපයන ලද ණය ප්‍රමාණයෙහි ඉහළ ය ම
2019 වසරේ අනුර ප කාලසීමාව තුළ වූ රුපියල් බිලියන 88.7 හා සැස මේ දී 2020 වසරේ ජනවාරි සිට
අගෝස්තු දක්වා කාලය තුළ දී රුපියල් බිලියන 156.9
විය. බලපත්‍රලාභී විශේෂීත බැංකු විසින් පොදුගලික
අංශයට සපයන ලද නෙය 2020 අගෝස්තු මස අවසානය
වන විට සියයට 7.7ක වාර්ෂික ලක්ෂණමය වර්ධනයක්
වාර්තා කරමින් 2020 අගෝස්තු මාසයෙන් අවසන් වූ
මාස අවක කාලය තුළ දී රුපියල් බිලියන 39.2කින්
වැ; වූ අතර, වාහන ආනයනය සඳහා පතනවා ඇති
සීමාවන් හේතුවෙන් වාහන ආක්‍රිත නෙය ලබාදීමෙහි
මත්දා වීම බොහෝ දුරට පිළිබඳ කරමින්, සුලකා
බලන කාලය තුළ දී බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම්
විසින් පොදුගලික අංශයට ලබා දුන් නෙය සියයට
0.7ක වර්ධනයක් වාර්තා කරමින් රුපියල් බිලියන
7.1කින් පමණක් වැ; විය. තවද, M_4 ප්‍රා ල මුදල්
සැපයුම යටතේ රජයට ලබා දුන් ගුද්ධ නෙය 2019
වසරේ අනුර ප කාලයේ දී වූ රුපියල් බිලියන 295.6ක
වැ; වීම හා සැස මේදී 2020 ජනවාරි සිට අගෝස්තු
දක්වා කාලය තුළ දී, ප්‍රධාන වශයෙන් ශ්‍රී ලංකා මහ

7.6 සංඛ්‍යා සටහන

ප්‍රතිල් මුදල් (M_4) සඡපයුමෙනි වන්කම් අංශය
(මුද්‍ය සම්ක්ෂණය අනුව ගණනය කරන ලදී)

අංශය	2019 අගෝස්තු අවසානයට	2019 අවසානයට	2020 අගෝස්තු අවසානයට ක්‍රි.	වාර්ෂික ලක්ෂ මය වෙනත			
				2019 අවසානයට	2020 අගෝස්තු අවසානයට	ප්‍රමාණය	%
ප්‍ර උ මුදල M ₄	9,132.8	9,444.5	10,637.6	714.9	8.2	1,504.8	16.5
නූත්‍රු සාධක							
ගුද්ධ විදේශීය වතකම්	51.5	116.3	21.0	250.0	187.0	-30.5	-59.2
මුදල අ කාරින් (අ)	848.4	896.0	822.4	145.5	19.4	-26.0	-3.1
බලපත්‍රාති වාණිජ බැංකු	-737.1	-767.7	-790.8	49.8	6.1	-53.7	-7.3
බලපත්‍රාති විශේෂීත බැංකු	-59.9	-11.9	-10.7	54.7	82.1	49.2	82.1
ගුද්ධ දේශීය වතකම්	9,081.4	9,328.2	10,616.6	465.0	5.2	1,535.3	16.9
දේශීය තුය	11,732.2	12,066.6	13,490.3	710.1	6.3	1,758.0	15.0
ර යට ලබාදුන් ගුද්ධ තුය	3,395.6	3,454.1	4,515.9	354.1	11.4	1,120.3	33.0
මහ බැංකුව	350.6	363.0	534.6	-109.8	-23.2	184.0	52.5
බලපත්‍රාති වාණිජ බැංකු	2,401.4	2,404.1	3,246.6	360.2	17.6	845.2	35.2
බලපත්‍රාති විශේෂීත බැංකු	563.2	613.9	679.2	95.3	18.4	116.0	20.6
බලපත්‍රාති මුදල් සමාගම	80.4	73.2	55.5	8.4	13.0	-24.9	-30.9
ර පංස්‍යාචල ලබාදුන් තුය ක්‍රිඥ්‍යාචාර් වා බැංකු	746.9	818.0	1,022.9	62.6	8.3	276.1	37.0
පෙ දැනික අංශය ලබාදුන් තුය	7,589.8	7,794.5	7,951.4	293.4	3.9	361.6	4.8
බලපත්‍රාති වාණිජ බැංකු	5,616.5	5,798.1	5,908.7	236.8	4.3	292.2	5.2
බලපත්‍රාති විශේෂීත බැංකු	792.1	814.2	853.4	60.3	8.0	61.3	7.7
බලපත්‍රාති මුදල් සමාගම	1,181.2	1,182.2	1,189.3	-3.7	-0.3	8.1	0.7
අනෙකුත අයිතම ක්‍රියා ක්‍රි.	-2,650.9	-2,738.4	-2,873.6	-245.1	-9.8	-222.7	-8.4

(ඇ) ශ්‍රී ලංකා මධ්‍ය

(ii) අනෙකුත් අධිකම වින්තකම් සහ අනෙකුත් අධිකම වශයෙන් ප්‍රතිඵලිත වේ.

ඖෂධය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

බැංකුව සහ බලපත්‍රලාභී බැංකු විසින් රජයට ලබා දුන් ගුද්ධ ඇයයෙහි වැ; වීම හේතුවෙන්, රුපියල් බිලියන 1,061.8කින් සැලකිය යුතු ලෙස වැ; විය. බලපත්‍රලාභී විශේෂීත බැංකු විසින් රජයට ලබා දුන් ගුද්ධ ඇය 2019 වසරේ අනුර ප කාලයේ දී වූ රුපියල් බිලියන 44.6කින් වැ; වීම හා සැස මේ දී 2020 ජනවාරි සිට අගෝස්තු දක්වා කාලය තුළ දී රුපියල් බිලියන 65.3කින් වැ; වූ අතර, බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම විසින් රජයට ලබා දුන් ගුද්ධ ඇය 2019 වසරේ අනුර ප කාලයේ දී වූ රුපියල් බිලියන 15.7කින් වැ; වීම හා සැස මේ දී 2020 ජනවාරි සිට අගෝස්තු දක්වා කාලය තුළ දී රුපියල් බිලියන 17.6කින් අඩු විය.

අපේක්ෂිත වර්ධනයේ

- කොට්ඨාස-19 වසංගතය හමු තේ අනුගමනය කළ ඉතා උගිනිල් මුදල් ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ග වෙළඳපොල වෙතට සම්පූෂ්ණය වීම පිළි ප කරමින් මැත්ත මාසවල වෙළඳපොල ඇය පොලී අනුපාතික ඉතා ත ගයෙන් පහළ යැමක් පෙන්වුම් කළ අතර, පෙ ද්ගලික අංශයට සපයන ඇය අ නේවා ඉහළ යැම සඳහා සහාය වෙමින් ඇය පොලී අනුපාතික තවදුරටත් පහළ යනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. මුදල් තත්ත්ව ලිහිල් කිරීමේ ක්‍රියාමාර්ගවලට ප්‍රතිචාර වශයෙන් බොහෝ වෙළඳපොල ඇය පොලී අනුපාතික පහළ ගිය අතර ඇතැම් ඇය උපකරණ සඳහා අයකළ අ ක පොලී අනුපාතික ක්‍රියාමන ක්‍රියාමාර්ග හරහා පහත හෙළනු ලද ය. කෙසේ වෙතත්, මුදල් තත්ත්වයෙහි ලිහිල් කිරීම සිදු කළ ම ම සලකා බැලීමේ දී, ඇතැම් වෙළඳපොල ඇය පොලී අනුපාතිකවලට තවදුරටත්

පහළ ය මට ඉඩකඩ පවතී. පහළ යනු ලබන වෙළඳපොල ඇය පොලී අනුපාතික සහ ධනාත්මක වෙළඳපොල අපේක්ෂා මෙන්ම වැ; දියුණු වූ දේශීය ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම්වල සහාය ඇතිව 2020 ඉතිරි කාලයේ දී සහ 2021 වසරේ දී පොදුගලික අංශයට සපයන ඇය වර්ධනයේ ඉහළ ය මක් අපේක්ෂා කෙරේ.

- ආහාර මිල ඉහළ යැම නිසා ඇතැම් විට මතුපිට උද්ධමනය ඉහළ අගයක් ගත්ත ද, සුදුසු ප්‍රතිපත්තිමය ක්‍රියාමාර්ග හේතුවෙන් මැදිකාලීනව උද්ධමනය ඉලක්කගත - මරිටමේ පවතිනු ඇති බවට පුරුරුක්කානය කරයි. ම ත කාලයේ දී, විශේෂයෙන් ජාතික වශයෙන් දක්නට ලැබුණු මතුපිට උද්ධමනයේ ඉහළ ය ම සැපයුම් සාධකවල බලප ම හේතුවෙන් ඇති වූ ආහාර මිල ගණන්වල ඉහළ ය ම නිසා සිදු විය. කෙසේ වෙතත්, ඉල්ලුම මගින් ඇතිවන උද්ධමනය අඩු ම වමක පැවතීම පිළිබඳ කරමින් මූලික උද්ධමනය අඩු ම වමක පවතී. අපේක්ෂා කරන දේශීය සැපයුම් තත්ත්වයන්හි වර්ධනයන් සහ ව්‍යවහාර වියදම අඩු කිරීම සඳහා රජය මැදිහත් වීමත් සමග ඉහළ ම වමක පවත්නා ආහාර උද්ධමනය ක්‍රමියෙන් අඩු වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. මතාව පාලනය වූ උද්ධමන අපේක්ෂා හා ගෝලිය වෙළඳපොල හාන්ඩ මිල පිළිබඳ හිතකර ඉදිරි දැක්ම මධ්‍යයේ සහ දැනට ක්‍රියාත්මක වන මුදල් හා රාජ්‍ය මූල්‍ය සානුබල ක්‍රියාමාර්ගවල පසු බලප ම අවම කිරීමට ගනු ලබන සුදුසු ප්‍රතිපත්තිමය පියවරයන් සමග උද්ධමනය මැදි කාලීනව ඉලක්කගත පරාසයේ පවතිනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ.

